

Ársreikningur samstæðu 2021
Orkuveita Reykjavíkur
Kt. 551298-3029
Bæjarhálsi 1, 110 Reykjavík
Ísland

Efnisyfirlit

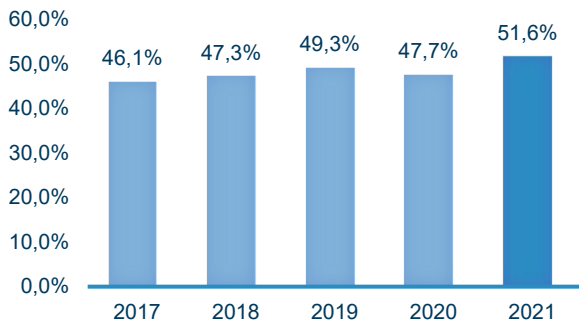
Mælikvarðar og umfang þjónustu	3
Yfirlit stjórnenda	4
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	5
Áritun óháðra endurskoðenda	13
Rekstrarreikningur	17
Yfirlit um heildarafkomu	18
Efnahagsreikningur	19
Eiginfjáryfirlit	20
Sjóðstreymisyfirlit	21
Skýringar	22

Orkuveita Reykjavíkur leggur sérstaka áherslu á þessi
Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna í starfseminni

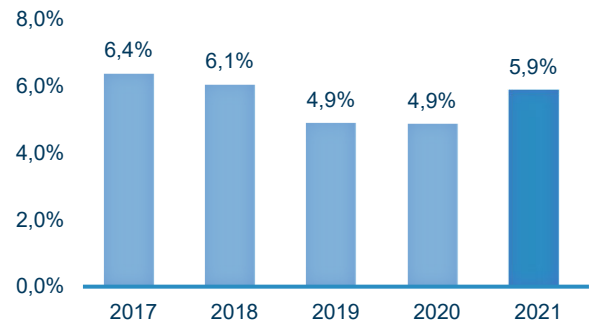


Mælikvarðar

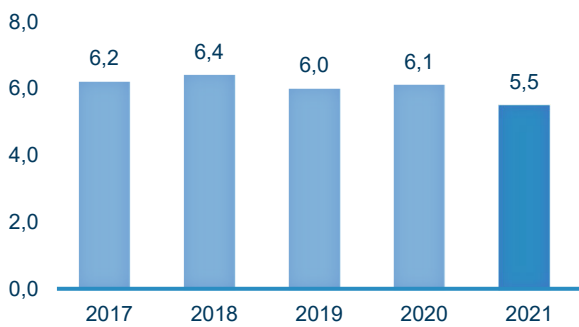
Eiginfjárlutfall



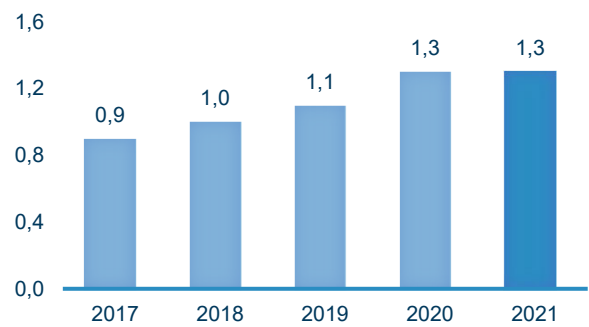
Arðsemi heildareigna



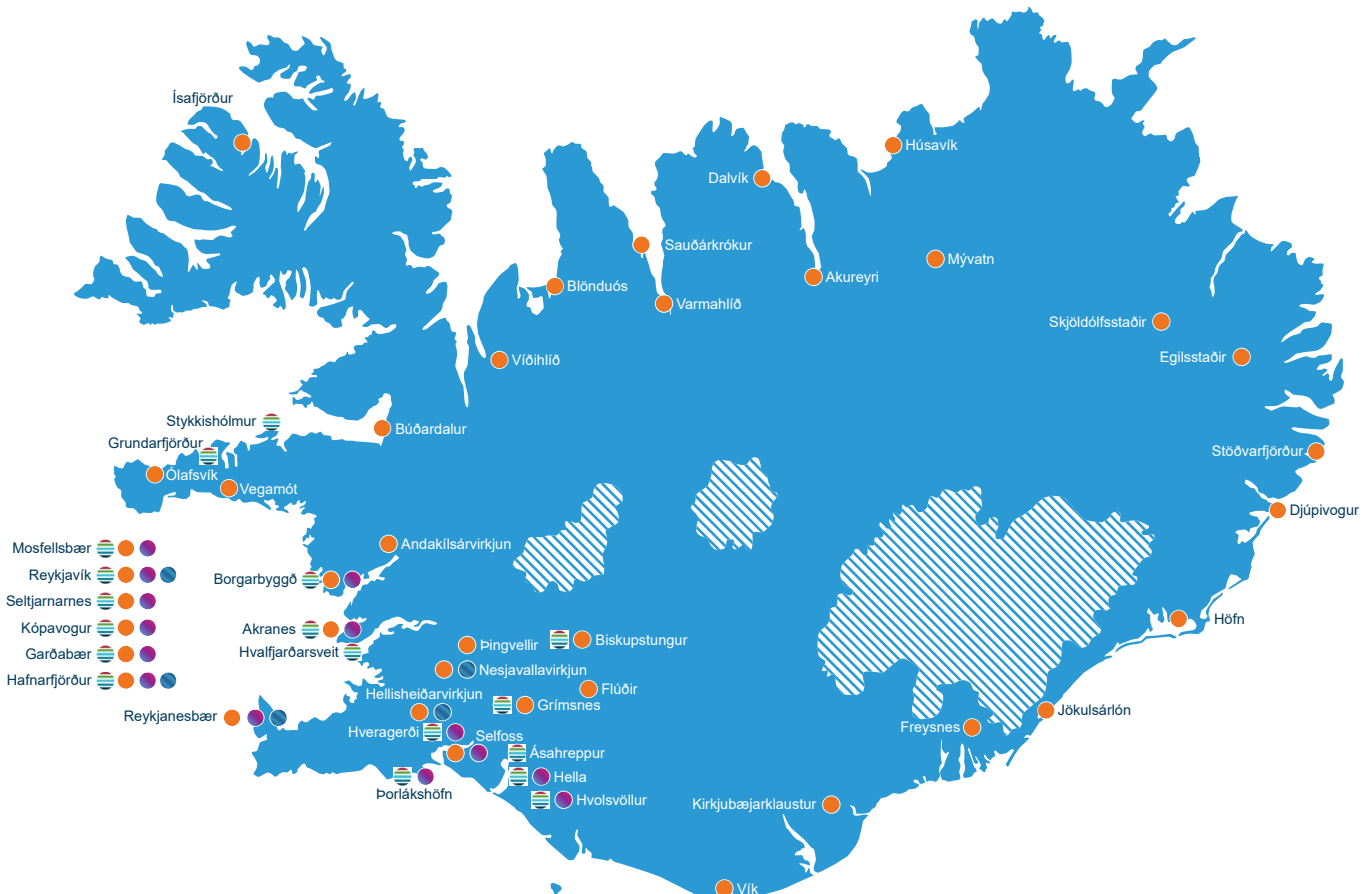
Nettó skuldir / handbært fé frá rekstri



Veltufjárlutfall án álafleiðu



Þjónustan



Yfirlit stjórnenda

Rekstrarár	2021	2020	2019	2018	2017
<i>Fjárhæðir eru á verðlagi hvers árs í milljónum kr.</i>					
Rekstrartekjur	51.890	48.627	46.570	45.916	43.666
Rekstrarkostnaður	(18.380) (19.172) (18.398) (17.299) (17.285)
þ.a. orkukaup og flutningur	(5.872) (5.793) (5.659) (6.106) (5.949)
EBITDA	33.510	29.454	28.172	28.617	26.380
Afskriftir	(13.257) (13.056) (12.121) (10.271) (9.063)
Rekstrarhagnaður EBIT	20.253	16.398	16.051	18.346	17.318
Sjóðstreymi					
Innleystar vaxtatekjur	256	397	337	398	572
Greidd vaxtagjöld	(4.398) (4.940) (5.373) (4.806) (4.186)
Handbært fé frá rekstri	25.582	23.152	22.864	21.054	20.595
Veltufé frá rekstri	22.412	22.357	21.684	24.337	21.293
Lausafé					
31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	
Bundnar innstæður og markaðsverðbréf	14.657	14.867	9.833	7.223	6.125
Handbært fé	10.320	15.820	8.657	10.988	6.255
Óáðregnar lánalínur	9.629	11.776	11.600	11.000	10.000
Lausafé samtals	34.606	42.463	30.090	29.211	22.380

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Orkuveita Reykjavíkur (OR) er sameignarfyritæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur. Lögbundið hlutverk OR er að stunda vinnslu, framleiðslu og sölu raforku og heits vatns og gufu og rekstur grunnkerfa, svo sem dreifiveitu rafmagns, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og ljósleiðarakerfi, auk annarrar starfsemi sem hefur sambærilega stöðu. Einnig þá starfsemi aðra sem nýtt getur rannsóknir, þekkingu eða búnað fyrirtækjanna, sem og iðnráun og nýsköpun, enda tengist hún kjarnastarfsemi fyrirtækisins.

Yfirlitsmyndin að neðan sýnir kjarnastarfsemi samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur. Þar fyrir neðan er greint frá helstu viðskiptaferlum í virðiskeðjunni og loks eru tilteknir helstu hagsmunaaðilar að hverjum hlekk keðjunnar.



Virðiskeðja

AUÐLIND

- Leit að og rannsókn auðlinda og öflun réttinda til að nýta þær
- Vöktun og stýring nýtingar

NÝFRAMKVÆMDIR

- Hönnun og öflun leyfa
- Kaup á efni, búnaði og þjónustu verkataka
- Eftirlit og prófanir

VINNSLA OG MIÐLUN

- Móttaka nýsmíði í rekstur
- Stýring og vöktun vinnslu
- Eftirlit, viðhald og endurnýjun
- Kaup á efni, búnaði og þjónustu

VIÐSKIPTI OG ÞJÓNUSTA

- Öflun og skráning viðskiptavina
- Tenging heimila og fyrirtækja
- Álestur og útgáfa reikninga
- Viðbrögð við bilunum

AUÐLIND

- Vöktun viðtaka

Hagsmunaaðilar

Opinberir aðilar
Leyfisveitingar, skipulag og eftirlit.

Almenningur
Umsagnir um leyfi, kæruréttur

Eigendur OR
Staðfesting áforma á nýjum svæðum

Opinberir aðilar
Leyfisveitingar, skipulag og eftirlit.

Verktalar og vörubirgjar
Framkvæmdir, útvegum efnis, ráðgjöf, fjármögnun

Almenningur
Umsagnir og kæruréttur

Eigendur OR
Staðfesting áforma á nýjum svæðum

Opinberir aðilar
Vöktun á rekstri og auðlindanýtingu

Almenningur
Ábendingar, upplýsingar

Viðskiptavinir
Upplýsingar um þjónustubrest

Verktakar og vörubirgjar
Framkvæmdir, útvegum efnis, ráðgjöf, fjármögnun

Viðskiptavinir
Greiðsla reikninga, álestur

Opinberir aðilar
Vöktun á afhendingaröruggi, notkunarmælingum og verði

Opinberir aðilar
Vöktun umhverfisáhrifa

Almenningur
Ábendingar, upplýsingar

Starfsfólk, samtök og félag fólks og fyrirtækja og eftirlitsaðilar með starfsaðstæðum á vinnumarkaði eiga hagsmuni að allri virðiskeðjunni.






Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Hann hefur að geyma ársreikning Orkuveitu Reykjavíkur og dótturfélaga þess.

Samhliða útgáfu þessa ársreiknings gefur OR út rafræna, samþætta Ársskýrslu OR 2021. Hún er gerð í samræmi við UFS viðmið (umhverfi, félagslegir þættir, stjórnarhættir) Nasdaq OMX Nordic. Þar er ítarleg grein gerð fyrir stjórnarháttum, umhverfis- og loftslagsmálum, starfsmannamálum og samfélagsmálum, viðskiptalíkani og virðiskeðju samstæðunnar, helstu viðskiptaferlum og hagsmunaaðilum að rekstrinum, mannréttindastefnu OR og hvernig OR spornar við svikum og mútum. Skýrslan hlýtur óháða ytri skoðun og áritanir og er jafnframt árituð af stjórn og forstjóra OR. Ársskýrsla OR 2021 er öllum aðgengileg á slóðinni <https://arsskyrsla2021.or.is>. Þar er skýrsluna einnig að finna á pdf-sniði. Vísanir í skýrsluna eru í einstaka undirkafla hennar.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Samstæða Orkuveitu Reykjavíkur

Orkuveita Reykjavíkur sinnir lögbundnu hlutverki sínu í samfélaginu undir fjórum vörumerkjum auk merkis móðurfélagsins, sem gegnir þjónandi forystuhlutverki innan samstæðunnar. Eigendur Orkuveitu Reykjavíkur í byrjun og lok árs 2021 voru Reykjavíkurborg (93,539%), Akraneskaupstaður (5,528%) og Borgarbyggð (0,933%) og öll dótturfyrirtæki innan samstæðunnar eru alfarið í eigu OR, sbr. skýringu 35.

 <p>Orkuveita Reykjavíkur</p>	<p>Innan móðurfélagsins er haldið utan um fjármál samstæðunnar og innkaup, mannauð og upplýsingatækni, starfrækt þjónustusvið með sameiginlegu þjónustuveri og reikningagerð og vísindafólk sinnir rannsóknum og nýsköpun fyrir fyrirtækin í samstæðunni. Þá eru innan móðurfélagsins sérfræðieiningar sem veita forystu og þjónustu t.d. hvað varðar öryggi og heilsu, umhverfis- og loftslagsmál, lögfræðimál og samskiptamál. Meðalfjöldi stöðugilda á árinu voru 581,4. Fastráðin hjá samstæðunni í árslok 2021 voru 496. Konur voru 29% og karlar 71%. Meðal stjórnenda í samstæðu OR í árslok voru konur 50% og karlar 50%.</p>		
			
Fyrirtæki			
Veitur ohf. OR vatns- og fráveita sf.	Orka náttúrunnar ohf. ON Power ohf.	Ljósleiðarinn ehf.	Carbfix ohf.
Starfssvið			
<p>Veitur reka rafveitur og hitaveitur, sem nánast allar eru með sérleyfi á sínu starfssvæði. Veitur sjá um starfsemi OR vatns- og fráveitu sf. sem gegnir lögbundnum skylduverkefnum sveitarfélaga hvað varðar vatnsveitur og fráveitur, einkum í þeim sveitarfélögum sem eiga OR.</p>	<p>Orka náttúrunnar ohf. framleiðir heitt vatn og rafmagn í Nesjavallavirkjun og rafmagn í Andakílsárvirkjun. Vatnið fer allt til hitaveitu Veitna á höfuðborgarsvæðinu en rafmagn einkum á almennan markað. ISK er starfsrækslugjaldmiðill. Orka náttúrunnar sér um starfsemi ON Power ohf. sem framleiðir heitt vatn og rafmagn í Hellisheiðarvirkjun. Vatnið fer allt til hitaveitu Veitna á höfuðborgarsvæðinu en rafmagn einkum á heilidsölumarkað. USD er starfsrækslugjaldmiðill.</p>	<p>Ljósleiðarinn ehf. leggur og rekur víðfeðmt ljósleiðaranet sem nýtt er af fjarskiptafyrirtækjum til að veita netþjónustu til heimila og fyrirtækja.</p>	<p>Carbfix ohf. er rannsókn-, nýsköpunar- og ráðgjafafyrirtæki á sviði kolefnisbindingar sem selur fyrirtækjum innan og utan OR-samstæðunnar þjónustu.</p>
Helstu lög um starfsemina Lög um Orkuveitu Reykjavíkur gilda um alla starfsemi samstæðunnar			
<p>Orkulög Raforkulög Lög um uppbyggingu og rekstur fráveitna Lög um vatnsveitur sveitarfélaga Vatnalög Upplýsingalög Stjórnsýslulög (vatns- og fráveitur) Lög um umhverfisábyrgð</p>	<p>Raforkulög Orkulög Vatnalög Samkeppnislög Lög um umhverfisábyrgð</p>	<p>Lög um fjarskipti Samkeppnislög</p>	<p>Lög um hollustuhætti og mengunarnærir Lög um umhverfisábyrgð</p>
Tekjur (sjá einnig skýringu 3)			
<p>Tekjur eru nánast alfarið af sölu veituþjónustu með sérleyfi til heimila og fyrirtækja. Gjaldskrár lúta eftirliti hins opinbera sem hér segir: Hitaveita: Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið Rafveita: Orkustofnun Vatnsveita: Innviðaráðuneytið Fráveita: Innviðaráðuneytið</p>	<p>Tekjur eru af sölu rafmagns á almennum markaði, sölu rafmagns á heilidsölumarkaði, sölu á heitu vatni í heilidsölu til hitaveitu Veitna á höfuðborgarsvæðinu og leigu á aðstöðu í Jarðhitagarði ON við Hellisheiðarvirkjun í Ölfusi. Heilidsöluverð á heitu vatni lýtur eftirliti Orkustofnunar en raforkumarkaður er samkeppnismarkaður sem m.a. Samkeppniseftirlitið og Orkustofnun fylgjast með.</p>	<p>Tekjur eru annars vegar af ljósleiðaratengingum til heimila og fyrirtækja sem nýta sér þjónustu fjarskiptafyrirtækja um kerfi Ljósleiðarans og hinsvegar af heilidsölu gagnaflutninga um ljósleiðara innan kerfa fjarskiptafyrirtækja. Fjarskiptamarkaður er samkeppnismarkaður undir eftirliti Fjarskiptastofu og Samkeppniseftirlits.</p>	<p>Carbfix er nýstofnað sprotafyrirtæki byggt á samnefndri aðferð til kolefnisbindingar og helstu tekjur fyrirtækisins eru styrkir frá alþjóðlegum samkeppnisjóðum til rannsóknar- og þróunarstarfs.</p>
Meðalfjöldi stöðugilda 2021			
218,6	98,2	46	7,8
Hlutfall kvenna í stjórn og formennska í árslok 2021			
40%: Kona	60%: Kona	40%: Kona	40%: Kona

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Helstu niðurstöður fjármála 2021

Hagnaður af rekstri samstæðunnar á árinu 2021 nam 12.040 milljónum kr. (2020: hagnaður 5.628 milljónir kr.). Heildarafkoma samstæðunnar á árinu 2021 nam 29.527 milljónum kr. (2020: 8.827 milljónir kr.). Samkvæmt efnahagsreikningi námu eignir samstæðunnar 413.882 milljónum kr. í árslok (31.12.2020: 394.164 milljónir kr.). Eigið fé nam 213.653 milljónum kr. í árslok (31.12.2020: 188.126 milljónir kr.) og er eiginfjárlutfall samstæðunnar 51,6% (31.12.2020: 47,7%).


Þann 5. október 2020 birti Orkuveita Reykjavíkur fjárhagsspá í fréttakerfi Nasdaq Iceland. Samkvæmt spánni var gert ráð fyrir að tekjur ársins 2021 yrðu 49,1 milljarður króna er raunin er 51,9 milljarðar króna eða 2,8 milljörðum króna hærrí en áætlað var sem að mestu má rekja til hærri tekna af raforkusölu sem tengd er álverði. Rekstrarkostnaður var áætlaður 19,1 milljarður en raunin varð 18,4 milljarðar eða 0,8 milljörðum króna lægri en áætlað var sem rekja má til lægri viðhaldskostnaðar veitukerfa en áætlað var.

Fjárfesting ársins í rekstrarfjármunum nam 18,5 milljörðum en fjárhagsspáin gerði ráð fyrir 21,2 milljörðum. Helstu ástæður lægri fjárfestingar má rekja til seinkunar á endurbýggingu húsnæðis OR að Bæjarhálsi 1 og færri vinnsluholum vegna betri stöðu gufuforða í virkjunum.

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur leggur til við aðalfund að greiddur verði arður til eiganda á árinu 2022 vegna rekstrarársins 2021 að fjárhæð 4.000 milljónir kr. Vísað er að öðru leyti til ársreikningsins varðandi ráðstöfun hagnaðar og aðrar breytingar á eigin fé.

Heimsmarkmið og UFS 2021

Stjórn OR hefur ákveðið að leggja sérstaka áherslu á fimm af 17 Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna í starfsemi samstæðunnar. Í Ársskýrslu OR 2021 er nákvæm grein gerð fyrir frammistöðunni árið 2021 með tilliti til Heimsmarkmiðanna og undirmarkmiða hvers þeirra.

 <p>5 JAFNRÉTTI KYNJANNA</p>	 <p>6 HREINT VATN OG HREINLETISABTADA</p>	 <p>7 SJÁLFBÆR ORKA</p>	 <p>12 ÁBYRG NEYSLA OG FRAMLEIÐSLA</p>	 <p>13 AÐGERÐIR Í LOFTSLAGSMÁLUM</p>
Jafnrétti kynjanna verði tryggt og völd allra kvenna og stúlkna eflað	Tryggja aðgengi að og sjálfbæra nýtingu, allra á hreinu vatni og salernisaðstöðu	Tryggja öllum aðgang að öruggri og sjálfbærri orku á viðráðanlegu verði	Sjálfbær neyslu- og framleiðslu-mynstur verði tryggð	Grípa til bráðra aðgerða gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra

Ársskýrsla OR 2021 er gerð með hliðsjón af UFS viðmiðum Nasdaq. Hér er töfluyfirlit yfir skýrsluna en í henni sjálfri er fjallað nánar um þá þætti sem koma fram í töflunni.

UMHVERFI		STJÓRNARHÆTTIR		SAMFÉLAG	
U1. Losun gróðurhúsalofttegunda	48,6 þús.tn.	F1. Launahlutfall forstjóra	3,0	S1. Kynjahlutfall í stjórn	50/50
U2. Losunarkræfni gróðurhúsalofttegunda	0,9 þús.tn./ma.kr.	F2. Launamunur kynja	0,2% konum í hag	S2. Óhæði stjórnar	Sjá skýrslu
U3. Orkunotkun	99,9% endurn.l.	F3. Starfsmannavelta	13,7%	S3. Kaupaukar	Nei
U4. Orkukræfni	646 MWst./starfsm.	F4. Kynjajafnrétti	Sjá skýrslu	S4. Kjarasamningar	98,2% aðild að stéttarf.
U5. Samsetning orku	99,9% endurn.l.	F5. Hlutfall tímabundinna starfskrafta	Sjá skýrslu	S5. Siðareglur birgja	Já

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

UMHVERFI		STJÓRNARHÆTTIR		SAMFÉLAG	
U6. Vatnsnotkun	77 millj.m ³	F6. Aðgerðir gegn mismunun	Sjá skýrslu	S6. Siðferði og aðgerðir gegn spillingu	Sjá skýrslu
U7. Umhverfisstarfsemi	ISO 14001	F7. Vinnuslysatiðni	5,7/millj. vinnust.	S7. Persónuvernd	Já
U8. Loftslagseftirlit/stjórn	Já	F8. Hnattræn heilsa og öryggi	Veikinda-hlutf. 3,1%	S8. Sjálfbæriskýrsla	Já
U9. Loftslagseftirlit/stjórnendur	Já	F9. Barna- og nauðungarvinna	Sjá skýrslu	S9. Starfsvenjur við upplýsingagjöf	UFS og Heims-markm. S.þ.
U10. Mildun loftslagsáættu	Sjá skýrslu	F10. Mannréttindi	Sjá skýrslu	S10. Gögn tekin út/sannreynd af ytri aðila	Já

Efnisskipan Ársskýrslu OR 2021 er byggð á UFS viðmiðunum og tilvísanir eru í viðkomandi kafla skýrslunnar.

Stjórnarhættir og innra eftirlit

Stjórnarhættir OR eiga að tryggja fagmennsku, hagkvæmni, ráðdeild, gegnsæi og ábyrgð í rekstrinum. Á grunni laga um Orkuveitu Reykjavíkur gerðu eigendur með sér sameignarsamning, sem skýrir nánar ábyrgð og valdmörk. Hann er aðgengilegur á vef OR eins og Eigendastefna OR þar sem áherslur eigenda um starfshætti í samstæðunni eru skýrðar. Stjórnir fyrirtækjanna í samstæðu OR hafa sett sér ítarlegar starfsreglur auk siðareglna sem er að finna á vef OR eða vefjum viðkomandi fyrirtækis og allar fundargerðir stjórnar OR eru birtar á vef fyrirtækisins ásamt þeim fundargögnum, sem ekki ríkir trúnaður um.

Gildi Orkuveitu Reykjavíkur eru *hagsýni, framsýni og heiðarleiki*. Siðareglur OR byggja á gildum Orkuveitu Reykjavíkur. Siðareglurnar eru skráðar og opinberar og eiga að hjálpa starfsfólki að láta heiðarleika, virðingu og jafnrétti einkenna öll samskipti hvort sem er við viðskiptavinum, samstarfsfólk, stjórn, verktaka eða aðra hagsmunaaðila.

Starfsreglur stjórnar OR taka mið af siðareglunum, Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland ehf. og Samtökum atvinnulífsins og handbók stjórnarmanna, útgefni af KPMG. Um dótturfélög gilda samþykktir hvers félags og starfsreglur stjórna þeirra.

Stjórn OR er samkvæmt lögum um fyrirtækið skipuð sex fulltrúum, fimm kjörnum af borgarstjórn Reykjavíkur og einum kjörnum af bæjarstjórn Akraness. Borgarstjórn Reykjavíkur kys formann og varaformann stjórnarinnar úr hópi fulltrúa Reykjavíkurborgar. Í árslok 2021 skipuðu stjórn Orkuveitu Reykjavíkur:

- Dr. Brynhildur Davíðsdóttir, formaður, prófessor í umhverfis- og auðlindafræði við Háskóla Íslands.
- Dr. Gylfi Magnússon, varaformaður, prófessor í hagfræði og fjármálum við Háskóla Íslands.
- Vala Valtýsdóttir, formaður starfskjaranefndar stjórnar, lögmaður og sérfræðingur í fyrirtækjalögfræði.
- Eypór Arnalds, borgarfulltrúi í Reykjavík.
- Hildur Björnsdóttir, borgarfulltrúi í Reykjavík.
- Valgarður Lyngdal Jónsson, bæjarfulltrúi á Akranesi.

Borgarbyggð og Starfsmannafélag OR eiga áheyrnarfulltrúa á stjórnarfundum.

Forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur er Bjarni Bjarnason, jarðfræðingur og verkfræðingur.

Starfskjaranefnd er undirnefnd stjórnar OR og stjórnin tilnefnir fulltrúa í endurskoðunarnefnd Reykjavíkurborgar. Endurskoðunarnefnd fylgist með stjórnarháttum, virkni áhættustýringar og innra eftirliti með því að yfirfara og samþykkja verkefnaáætlun innri endurskoðenda en það er stór hluti af verkefnum innri endurskoðunar að hafa eftirlit með og kanna virkni áhættustýringar og virkni innra eftirlits. Á fundi nefndarinnar þann 19. október 2020 samþykkti

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

nefndin innri endurskoðunaráætlun fyrir tímabilið 1. desember 2020 til 1. september 2022. Nefndin fjallar í störfum sínum reglulega um verkefni innri endurskoðunar og tekur til umfjöllunar skýrslur um einstök verkefni hennar.

Nefndin fer yfir og samþykkir endurskoðunaráætlun ytri endurskoðenda en við gerð áætlunarinnar er lagt mat á áhættu- og óvissupætti í starfsemi félagsins. Hluti af verkefnum ytri endurskoðenda er að leggja mat á innra eftirlit sem tengist reikningsskilagerð félagsins. Nefndin fylgist með framgangi endurskoðunarinnar og fer yfir niðurstöður ytri endurskoðenda. Þá fylgir nefndin sérstaklega eftir afdrifum ábendinga innri og ytri endurskoðenda.

Nefndin fundaði á árinu með sérfræðingum félagsins í áhættustjórnun og fékk kynningu á áhættustjórnunarkerfi OR samstæðunnar.

Stjórn OR hefur virkt eftirlit með veigamestu óvissupáttum í rekstri samstæðunnar og fær mánaðarlega skýrslur um stöðu fjármála, auðlinda, öryggis- og heilsumála og þýðingamikilla umhverfispáttá. Fjallað er um áhættustýringu, rekstraráhættu og aðrar áhættur í starfsemi OR reglulega á stjórnarfundum. Þá fer Innri endurskoðun Reykjavíkurborgar með fjármála- og stjórnsýslueftirlit hjá OR í umboði stjórnar. Í því felst að Innri endurskoðun leggur mat á virkni áhættustýringar, eftirlitsaðferða og stjórnarháttá með stöðugar umbætur að markmiði.

OR og dótturfélög hafa innleitt stjórnunarkerfi í samræmi við alþjóðlega staðla og kröfur laga. Reglulega sannprófa óháðir fagglitir aðilar virkni þessara kerfa:

- ISO 9001 - Alþjóðlegur gæðastjórnunarstaðall
- ISO 14001 - Alþjóðlegur umhverfisstjórnunarstaðall
- ISO 27001 - Alþjóðlegur staðall um stjórnun upplýsingaöryggis
- ISO 45001- Alþjóðlegur staðall um stjórnun heilbrigðis og öryggis á vinnustað
- HACCP/GÁMES - Alþjóðlegt matvælaeftirlitskerfi
- ÍST 85 - Íslenskur staðall um jafnlaunakerfi
- Rafmagnsöryggisstjórnunarkerfi
- Innra eftirlitskerfi sölumæla

Stefnumiðaðir stjórnarhættir, virk innleiðing áhættustefnu og þeirra stefna sem tilgreindar eru í eigendastefnu OR og sameignarsamningi eru til þess fallnar að efla innra eftirlit. Innri eftirlitskerfi eru reglulega tekin út í innri og ytri úttektum þar sem virkni þeirra er staðfest. Ef í ljós kemur í kjölfar úttektar að úrbóta sé þörf, er brugðist við þeim.

Stjórnendur OR, framkvæmdastjórnar og forstöðumenn bera ábyrgð á innra eftirliti hver á sínu sviði. Áhættustjórnun og ferli bera ábyrgð á að innri eftirlitskerfi OR séu virk. Gæðakerfi OR njóta óháðrar vottunar ytri aðila. OR fylgir stöðlum Félags um innri endurskoðun varðandi framkvæmd innri endurskoðunar. Innri endurskoðun Reykjavíkurborgar gegnir hlutverki innri endurskoðanda OR. Innan OR starfar regluvörður sem hefur eftirlit með upplýsingagjöf til Kauphallar og Fjármálaeftirlits.

Hjá OR er skráð verklag um meðferð mála þegar ætla má að starfsmaður eða stjórnandi hafi brotið gegn reglum fyrirtækisins eða hafi orðið uppvis að sviksemi í starfi. Verklagsreglan er öllu starfsfólki aðgengileg. Vakni grunur um brot ber að tilkynna það næsta yfirmanni eða innri endurskoðanda fyrirtækisins sem ber að upplýsa um það en gæta trúnaðar við meðferð slíkra upplýsinga, þar með talið að gæta leyndar um nafn tilkynnanda. Ekkert tilvik var um að upp hafi komið grunur um sviksemi eða spillingu árið 2021.

Árangur og óvissupættir 2021






Starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur er í eðli sínu varfærin þar sem standa þarf tryggan vörð um grunnþjónustu fyrirtækjanna í samstæðunni. Unnið er eftir áhættustefnu, sem rýnd er reglulega af stjórn. Meginmarkmið áhættustefnu er að tryggja að OR geti sinnt grunnhlutverki sínu á öruggan og hagkvæman máta með lágmarksáhættu. Þetta gerir OR með því að:

- draga úr sveiflum í afkomu samstæðunnar á hverjum tíma með tilliti til undirliggjandi áhættu í rekstrinum og að áhættupættir séu ávallt innan skilgreindra marka sem stjórnin setur og eru skráð í áhættuhandbók.
- tryggja að OR hafi nægt fé til að standa undir uppbyggingu á þjónustu og reglulegri starfsemi.
- greina, meta og stýra áhættum í rekstri með hliðsjón af starfsemi, stefnum OR og skilgreindum mörkum.

Orkuveita Reykjavíkur hefur sett samstæðunni töluleg markmið í mikilvægum eignum sem stefnt er að því að ná fyrir árslok 2023. Framvindunni er miðlað opinberlega á vef OR. Viðmið í loftslagsmálum er sótt í Parísarsáttmálann, um starfsánægju í gagnagrunninn *Ísland í vinnunni* og í vörumerkjamálingum meðaltal mælinga á afstöðu til vörumerkja íslenskra fyrirtækja á starfssviði samstæðu OR.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Hér eru markmiðin og staða hvers mælikvarða í árslok 2021:

 FJÖLGUN RAFBÍLA	 LÉTTARA KOLEFNIS- SPOR	 HEIL HEIM	 ÁNÆGT STARFS- FÓLK	 GÓÐUR SAMFÉLAGS- PEGN
Heildarfjöldi tengjanlegra rafbíla	Stærð kolefnisspors miðað við árið 2015	Fjarvera starfsfólks vegna veikinda eða slysa	Starfsánægja samkvæmt greiningu	Afstaða almennings til vörumerkja OR
Markmið: 40.000 Staða: 26.052	Viðmið: -30% Markmið: -40% Staða: -21%	Markmið: < 3,6% Staða: 2,8%	Viðmið: 4,2 Markmið: 4,5 Staða: 4,3	Viðmið: 5,7 Markmið: 6,3 Staða: 6,1

Nýting samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur á náttúrugæðum felast einkum í nýtingu háhita fyrir raforku- og varmavinnslu fyrir hitaveitu, lághita fyrir hitaveitur, grunnvatns fyrir vatnsveitur og til upphitunar í virkjunum fyrir hitaveitur, sjávar sem viðtaka fráveitu og andrúmslofts sem viðtaka losunar. Þörf fyrir auðlindir til orkuvinnslu er metin með forðastýringaráætlunum. Þær og eftirspurnarspár eru grundvöllur ákvarðana um uppbyggingu kerfa eða aukna orkuöflun. Á árinu 2021 voru þessi grunnöggn eflid og þétt og leiddi sú vinna í ljós hvar skóinn getur kreppt á næstu árum eða áratugum. Huga þarf vel að forðamálum í flestum veitum ásamt umtalsverðum viðbótum í orkuöflun og niðurdælingu háhitasvæða. Ekki kom til mikilsháttar vandræða á árinu en í nokkrum hitaveitum stendur forði tæpt. Varðandi háhita er niðurdráttur í samræmi við spár og markmið viðhaldsborana eftir gufu gekk að mestu eftir. Kaldavatnsforði er góður og öll vatnssýni stóðust gæðakröfur. Rauntímaeftirlit með gæðum neysluvatns í Reykjavík gefur góða raun. Úrkomuákefð á árinu 2021 leiddi ásamt viðhaldi til tíðara yfirfalls við dælu- og hreinsistöðvar fráveitu og viðhaldsstopp hreinsistöðvar leiddi til aukins yfirfallstíma en mælingar sumarið 2021 við útrásir hreinsistöðvanna leiddu í ljós mjög litla sjávarmengun vegna skólps.

Kolefnisspor samstæðunnar minnkaði lítið eitt á árinu 2021 en stórt skref til smækkunar þess verður stigið með stækkun lofthreinsistöðvar á Helliheiði árið 2025. Við Nesjavallavirkjun er rekstur tilraunastöðvar af sama toga áformaður á árinu 2022, þar sem koldíoxíð og brennisteinsvetni er fangað úr jarðgufu og fargað með steinrenningu. Brennisteinsvetni fór ekki yfir reglugerðarmörk á starfssvæði samstæðunnar á árinu 2021.

Loftslagsáhætta snertir alla þætti starfsemi OR en einkum veiturekstur. Á árinu var unnið að því að fella þá þekkingu sem aflað hefur verið með skýrslugerð Veitna inn í aðra áhættustýringu samstæðunnar. Hún snýr einkum að aðlögun að sjávarborðshækkun, meiri úrkomuákefð og leysingum og óvissum langtímabreytingum á lofthita hér á landi með samsvarandi breytingu á eftirspurn eftir vatni til húshitunar. Unnið er í senn að mótvægisáðgerðum og aðgerðum til aðlögunar. Ein þeirra er að viðskiptavinir verði meðvitaðri um notkun sína á orku og stýring bæti nýtingu. Snjallmælavæðing Veitna styður mjög við hvort tveggja og skrifað var undir veigamestu samninga þessa verkefnis á árinu.

Hvaða loftslagsvá kann að steðja að grunnvatni eða vatnsbólum er óljóst en rauntímaeftirlit Veitna með neysluvatni gerir fyrirtækið betur í stakk búið að fylgjast með hugsanlegum breytingum og verja samfélagið fyrir þeim. Á árinu 2021 komu upp gróðureldar í grennd vatnsbóla Veitna í Heiðmörk. Ekki kom til mengunar neysluvatns en þarna kann að vera á ferð áhætta sem geri frekar vart við sig með breyttu loftslagi.

Orkuveita Reykjavíkur hóf útgáfu grænna skuldabréfa árið 2019 undir grænum skuldabréfamamma. Það varð til þess að fleiri tilboð bárust í útgefin skuldabréf en áður. Árið 2021 gaf OR út nýjan ramma, ramma grænnar fjármögnunar, þar sem fjármögnun á öðru sniði en með útgáfu skuldabréfa fellur einnig undir. Með breytingunni eru fjármagnaðar grænar eignir samstæðunnar en ekki tiltekin verkefni einstakra félaga innan hennar. Öll fjármögnun samstæðunnar á árinu 2021 féll undir nýja græna fjármögnunarrammann, þar með talin sjálfstæð skuldabréfaútgáfa Ljósleiðarans ehf.

Á árinu 2021 gaf OR út siðareglur fyrir birgja samstæðunnar. Þær byggjast á 10 stoðum Global Compact samstarfsins á vegum Sameinuðu þjóðanna og tilgangur útgáfunnar er að ná betri tókum á sjálfbærni allrar

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

virðiskeðju samstæðunnar. Með því að samþykka siðareglurnar með undirskrift gengst birginn undir kröfur um virðingu fyrir mannréttindum, reglum vinnumarkaða, umhverfinu og að beita sér gegn spillingu. Samsvarandi kröfur hafa verið í útboðsgögnum OR um árabíl en með þessu eru gerðar samsvarandi kröfur í minni innkaupum en þeim sem fara í formleg útboð. Í árslok 2021 höfðu 96 birgjar staðfest að þeir hlíttu siðareglunum.

Enn er óljóst umfang tjóns sem varð í Háskóla Íslands þegar vatnsæð sprakk í grennd við skólann snemma árs. Matsmenn eru að meta umfang tjóns en tryggingafélag Veitna annast meðferð málsins. Þá er til meðferðar hjá samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytinu kæra vegna vatnsgjalds OR vatns- og fráveitu sf. Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið hóf frumkvæðisathugun á vatnsgjaldi hjá vatnsveitum sveitarfélaga í kjölfar kærunnar en niðurstaða kærumálsins liggur ekki fyrir.

Markaðsáhætta jókst hjá báðum fyrirtækjunum í samstæðunni sem starfa á samkeppnismörkuðum. Nýr erlendum fjárfestir haslaði sér völl á íslenskum fjarskiptamarkaði sem virðist vera þróast í átt aukinnar samþjöppunnar, einkum á þeim heilðsölumarkaði sem Ljósleiðarinn starfar á. Fyrirtækið hefur brugðist við með ýmsum hætti – hvort tveggja í uppbyggingu nets síns og með bættri fjármögnun í árangursríkum skuldabréfaútböðum – en athygli vakti þegar Ljósleiðarinn hafði frumkvæði að því að nýir ljósleiðarastrengir voru lagðir eftir að eldgos við Fagradalsfjall tók í sundur helsta burðarstreng fjarskipta á þeim slóðum. Þá ógnaði það Orku náttúrunnar ohf. þegar ljóst varð það fyrirkomulag vals á raforkusala til þrautavara að viðskiptavinir geta verið fluttir á milli söluvirkja án þeirra vitneskju. Fyrirtækið hefur óskað lagfæringar á fyrirkomulaginu og ítrekaði þá ósk þegar í ljós kom að fyrirkomulagið virðist hafa verið misnotað.

Málarekstur stendur yfir vegna tveggja ágreiningsefna á samkeppnismörkuðum. Ljósleiðarinn gerði kröfu á hendur Símanum í framhaldi af niðurstöðu Póst- og fjarskiptastofnunar (nú Fjarskiptastofu) vegna brots á fjölmiðlalögum. Síminn skaut niðurstöðu stofnunarinnar til dómstóla, var dæmdur brotlegur í héraði en málinu var áfrýjað til Landsréttar. Fyrir Landsrétti er einnig áfrýjun Ísorku eftir að héraðsdómur felldi úr gildi úrskurð kærunefndar útboðsmála sem leitt hafði til lokunar hverfishleðslna ON. Málið sætir flýtimeðferð og vonir standa til að niðurstaða fáiast á fyrstu mánuðum ársins 2022. Auk þessa liggur fyrir ákvörðun af hálfu OR um að vísa ágreiningi um forsendur raforkusölusamnings við Norðurál, sem ON sér um framkvæmd á, til alþjóðlegs gerðardóms.

Á árinu fékk Carbfix 3,9 milljóna evra styrk úr nýsköpunarsjóði Evrópusambandsins. Slíkar tekjur eru viðurkenning fyrir gott starf en í eðli sínu óvissar. Því var mikilvægt að á árinu voru gerðir fyrstu samningarnir um bindingu CO₂ frá öðrum en fyrirtækjum innan samstæðu OR. Það er við RioTinto í Straumsvík og jafnframt er stefnt að innflutningi á lofttegundinni með varanlega bindingu í grennd við álverið í Straumsvík í huga. Stofnun verkefnafélags í þessu skyni var frestað þar til greitt yrði úr óvissu um heimild OR til að taka þátt í verkefninu.

Kórónuveirufaraldurinn hafði margvísleg áhrif á starfsemi OR samstæðunnar á árunum 2020 og 2021. Bein áhrif voru til lækkunar álverðs árið 2020 en mikillar hækkunar á árinu 2021. Vegna þeirra alþjóðlegu reikningskilastaðla sem OR fylgir, skilar sveiflan sér í reiknaða afkomu samstæðunnar og er verðmæti álafleiðu í raforkusölusamningum metið 6,6 milljörðum kr. meira í ársreikningi 2021 en í ársreikningi 2020. Þetta fé er ekki í hendi. OR mætir áhættu vegna þessara sveiflna með varnarsamningum og reglulega eru gerð álagspróf þar sem gert er ráð fyrir óhagstæðri þróun gengis, álverðs og verðbólgu í senn.

Sjóðsstaða er sterk og var í árslok 25 milljarðar kr. auk þess sem fyrirtækið hefur aðgang að lánalínum að fjárhæð 9,6 milljarðar kr. í árslok 2021. Þessi trausta lausafjárstaða tryggði að fyrirtækið var fært um að mæta áföllum á borð við óhagfellda niðurstöðu Landsréttar í svonefndu Glitnismáli. Nánar er fjallað um málið í skýringu 37 í fyrstu málsgrein.

Verð á annarri hrávöru en áli hefur einnig hækkað og þar með ýmis aðföng til viðhalds og uppbyggingar virkjana og veitukerfa. Þá hefur sú röskun sem faraldurinn hefur valdið á flutningum komið fram í töfum á afhendingu aðfanga án þess þó að teljandi tjón hafi hlotist af enn sem komið er.

Þá er ógetið áhrifa heimsfaraldursins á starfsfólk en vísbendingar eru um að tryggð starfsfólks við vinnustaði hafi minnkað í faraldrinum. Langvarandi fjarvinna og hugsanlega fleiri þættir virðast hafa aukið starfsmannaveltu. Til að bregðast við hættu af slíkum spekileka hefur fyrirtækið hrundið af stað úttekt á ástæðum aukinnar starfsmannaveltu, sem alla jafna hefur verið tiltölulega lítil hjá OR í samanburði við íslenskan vinnumarkað.

Í skýringum 27 til og með 31 með ársreikningi er að finna frekari umfjöllun um áhættur Orkuveitu Reykjavíkur.

Félagið er vel rekstrarhæft og getur vel tekið á sig áföll um fjárfélaglegu framtíð. Vegna eðlis starfseminnar – að veita heimilum og fyrirtækjum grunnþjónustu – eru áhrif samdráttar í efnahagslífinu á tekjur félagsins takmörkuð.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Að álitum stjórnar og forstjóra gefur ársreikningurinn glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2021 ásamt rekstrarafkomu hennar sem og breytingu á handbæru fé á árinu og lýsir helstu áhættuþáttum og óvissu sem samstæðan býr við.

Reykjavík, 8. mars 2022

Í stjórn fyrirtækisins:

Forstjóri:

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og eigenda Orkuveitu Reykjavíkur.

Áritun á samstæðuársreikning

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Orkuveitu Reykjavíkur (hér eftir „samstæðan“) fyrir árið 2021. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma yfirlýsingu stjórnar og forstjóra, rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, eiginfjárfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2021, efnahag hans 31. desember 2021 og breytingu á handbæru fé á árinu 2021, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og íslensk lög og reglur um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum Ábyrgð endurskoðanda. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð samstæðunni. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu við endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar árið 2021. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hlíðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Eftirfarandi atriði teljum við vera lykilatriði í endurskoðun okkar:

Skýring á lykilatriði í endurskoðuninni

Hvernig var brugðist við lykilatriði í endurskoðun

Mat framleiðslu- og veitukerfis

Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 38 (d) bls. 59-60 og skýringu 12 á bls. 31-33:

Við höfum skilgreint mat framleiðslu- og veitukerfa sem lykilatriði við endurskoðun okkar vegna ársins 2021. Veitu- og framleiðslukerfi samstæðunnar eru metin út frá afskrifuðu endurstofnverði í samræmi við ákvæði IAS 16.

Það felur í sér að lagt er mat á breytingu byggingarkostnaðar samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar fyrningar eru endurmetnar í samræmi við þær breytingar.

Samstæðan framkvæmir virðisrýrnunarpróf á reikningsskiladegi og færir virðisrýrnun á eignirnar ef niðurstaðan er sú að núvirt tekjustreymi eignanna er lægra en bókfært virði þeirra. Einnig getur endurmat eignanna aldrei orðið hærra en sem nemur núvirtu tekjustreymi þeirra.

Forsendur sem notaðar eru við endurmatið og virðisrýrnunarprófið byggja á mati stjórnenda og eru að hluta til huglægar. Þar sem eignfærð framleiðslu- og veitukerfi eru verulegur liður í samstæðuársreikningnum getur hver breyta í forsendum haft veruleg áhrif á afkomu og efnahag samstæðunnar. Vinna okkar náði bæði til mats á endurmati og virðisrýrnun framleiðslu- og veitukerfa.

Sem hluti af endurskoðun okkar fórum við yfir aðferðafræði félagsins við mat á framleiðslu- og veitukerfa og samkvæmni þess við alþjóðlega reikningsskilastaðla.

Við fórum yfir ferli samstæðunnar við endurmatið og virðisrýrnunarpróf. Við fórum einnig yfir virkni líkana sem samstæðan notar við matið.

Við lögðum mat á forsendur stjórnenda með samanburði við opinberar upplýsingar þar sem það á við. Í þeim tilvikum þar sem forsendur byggja ekki á opinberum upplýsingum lögðum við sjálfstætt mat á forsendur stjórnenda.

Við þessa skoðun var verðmatssérfræðingur notaður til aðstoðar.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Lykilatriði endurskoðunarinnar, frh.

Innlausn tekna

Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 38 (j) á bls. 62 og skýringu 3 á bls. 23-24:

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru innleystar miðað við mælingar inná kerfin að teknu tilliti til orkutapa sem eiga sér stað í dreifikerfum. Mismunur á því magni sem kemur inná kerfin að frádrögnum töpum og reikningsfærði notkun myndar tímabilsleiðréttingu sem er færð á reikningsskiladegi.

Sökum þess að tekjuskráning í lok ársins er byggð á áætlun stjórnenda er ákveðin óvissa bundin í tekjuskráningu er snýr að lotun tekna og tilvist. Af þeim sökum beinum við sjónum okkar sérstaklega að lotun tekna í endurskoðuninni, auk annarra endurskoðunaraðgerða er snúa að tekjuinnlausn.

Við endurskoðun á tekjum höfum við lagt mat á eftirlitsþætti í tekjakerfum samstæðunnar. Þá höfum við prófað ákveðna eftirlitsþætti er snúa að skráningu tekna. Við höfum skoðað og lagt mat á tölvueftirlitsumhverfi samstæðunnar þar sem við höfum meðal annars farið yfir hvernig aðgangsstýringum er háttáð inn í fjárhagskerfi og í undirkerfi er snúa að tekjuskráningu.

Við höfum beitt gagnaendurskoðunaraðgerðum þar sem við höfum m.a. yfirfarið afstemmingar á undir og yfirkerfi, beðið um staðfestingu ákveðinna viðskiptavina á móttæknu magni raforku og heitu vatni, veltu og stöðu í viðskiptamannabókhalda í árslok. Við höfum einnig skoðað innborganir eftir áramótin þar sem ekki fékkst staðfest staða frá viðskiptavinum.

Við höfum einnig framkvæmt greiningaraðgerðir þar sem við höfum borið saman við væntingar okkar við raunverulega tekjuskráningu hjá samstæðunni.

Mat á innbyggðum afleiðum

Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 28 (c) bls. 47-48 og í skýringu 17 á bls. 36, og umfjöllun um þrepaskiptingu gangvirðis í skýringu 32 á bls. 52-53.

Innbyggð afleiða í raforkusölusamningum er færð í efnahagsreikning þar sem verð ákveðinna raforkusamninga við stórnótendur eru bundnir við álverð. Þar sem sala á rafmagni og álverð er ekki nátengd gera reikningsskilastaðlar kröfu um að áhættan er snýr að tengingu við álverð sé metin sérstaklega.

Innbyggða afleiðan telst vera þriðja þreps fjárskuld en mat á slíkum fjármálagjörnungi er háð forsendum stjórnenda sem og ytri þáttum. Sökum þess hversu viðkvæmt matið er gagnvart breytingum í forsendum þar sem hver breyta í forsendum matsins getur haft veruleg áhrif á afkomu og efnahag samstæðunnar teljum við þessa áhættu vera verulega og því lykilþáttur í endurskoðuninni.

Við endurskoðun okkar yfirforum við verðmatsaðferðir samstæðunnar og samkvæmni við alþjóðlega reikningsskilastaðla.

Við yfirforum ferli samstæðunnar við greiningu og mat á forsendum sem notaðar við gangvirðismat ásamt því að yfirfara verðmatslíkón sem stuðst er við og endurreiknuðum virði afleiðunnar miðað við upplýsingar sem við öfluðum.

Við þessa skoðun var verðmatssérfræðingur notaður til aðstoðar.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem félagið birtir, jafnt með ársreikningi sem öðrum upplýsingum. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem félagið gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar eru t.a.m ársskýrsla samstæðunnar, skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra (ekki umfram það sem álit okkar segir til um hér að neðan). Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirllestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í yfirlýsingu stjórnar og forstjóra sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar að lágmarki sem ber að veita í skýrslu stjórnar samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og lög um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg því að meta rekstrarhæfi félagsins. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdastjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanleg vissu er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við faglegu mati (e. professional judgement) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi atriði eru einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnu og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna, vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrgð fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álitum okkar á samstæðunni.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum afhent stjórn og endurskoðunarnefnd endurskoðunarskýrslu þar sem gerð er grein fyrir þessum atriðum og er hún í samræmi við áritun þessa.

Áritun óháðra endurskoðenda, frh.:

Ábyrgð endurskoðanda, frh.

Við höfum ekki veitt félaginu neina þá þjónustu sem telst óheimilt að veita samhliða endurskoðun í samræmi við lög um endurskoðendur. Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur síðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfa ekki að upplýst sé um slík atriði eða í einstaka tilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf eru taldar vega þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og regla

Áritun vegna sameiginlegs rafræns skýrslusniðs (e. European Single Electronic Format - ESEF reglur)

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi Orkuveitu Reykjavíkur framkvæmdum við aðgerðir til að geta gefið álit á það hvort samstæðuársreikningurinn fyrir árið 2021 með skráarheitið „5493004ARP9VPUIX5B73-2021-21-31-is.zip“ hafi í meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu nr. 20/2021 um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format), ESEF reglur EU 2019/815 sem innihalda skilyrði sem tengjast gerð samstæðuársreiknings á XHTML formi og iXBRL merkingum samstæðuársreikningsins.

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu. Í þeirri ábyrgð felst meðal annars að útbúa ársreikning á XHTML formi í samræmi við ákvæði reglugerðar Evrópusambandsins, EU 2019/815, um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format, ESEF reglur).

Ábyrgð okkar er að afla hæfilegrar vissu um hvort samstæðuársreikningurinn, byggt á þeim gögnum sem við höfum aflað, sé í öllum meginatriðum í samræmi við ESEF reglur og gefa út áritun með álini okkar. Eðli, tímasetning og umfang aðgerða sem valdar eru byggja á mati endurskoðandans, þar á meðal mati á áhættunni að vikið sé í verulegum atriðum frá kröfum sem fram koma í ESEF reglum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Orkuveitu Reykjavíkur fyrir árið 2021 með skráarheitið "5493004ARP9VPUIX5B73-2021-21-31-is.zip" hafi í öllum meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu um sameiginlegt rafrænt skýrslusnið (ESEF reglur).

Við vorum kjörnir endurskoðendur félagsins á aðalfundi þann 14. apríl 2021 en þetta er fjórða samfellda reikningsárið þar sem við erum endurskoðendur félagsins.

fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.
Reykjavík, 8. mars 2022.

Davíð Arnar Einarsson, löggiltur endurskoðandi,

J. Sturla Jónsson, löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur 2021

	Skýr.	2021	2020
Rekstrartekjur	4	51.745.550	48.619.545
Söluhagnaður		144.286	6.978
Rekstrartekjur samtals		<u>51.889.836</u>	<u>48.626.523</u>
Orku kaup og orkuflutningur	(5.871.919)	(5.793.122)
Laun og launatengd gjöld	7	(7.502.005)	(7.750.009)
Annar rekstrarkostnaður	(5.006.382)	(5.629.196)
Rekstrargjöld samtals	(<u>18.380.306</u>	<u>(19.172.327)</u>
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA)		<u>33.509.530</u>	<u>29.454.196</u>
Afskriftir	9	(13.256.961)	(13.056.194)
Rekstrarhagnaður (EBIT)		<u>20.252.570</u>	<u>16.398.002</u>
Vaxtatekjur		182.844	313.417
Vaxtagjöld	(8.394.213)	(7.642.896)
Önnur gjöld af fjáreignum og fjárskuldum		4.154.981	(3.522.869)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	10	<u>(4.056.388)</u>	<u>(10.852.347)</u>
Áhrif hlutdeildarféлага	15	(3.967)	4.137
Hagnaður fyrir tekjuskatt		16.192.215	5.549.792
Tekjuskattur	11	(4.152.386)	78.298
Hagnaður ársins		<u><u>12.039.829</u></u>	<u><u>5.628.090</u></u>

Skýringar á bls. 22-67 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Yfirlit um heildarafkomu 2021

	Skýr.	2021	2020
Hagnaður ársins		12.039.829	5.628.090
Önnur heildarafkoma			
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning			
Endurmat, hækkun	12	18.501.057	0
Tekjuskattur af endurmati	19	(2.645.771)	0
		15.855.286	0
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning			
Gangvirðisbreytingar fjáreigna á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu	16	228.000	706.413
Þýðingarmunur	23	1.403.976	2.492.019
		1.631.976	3.198.432
Önnur heildarafkoma eftir skatta		17.487.262	3.198.432
Heildarafkoma		29.527.091	8.826.522

Skýringar á bls. 22-67 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

	Skýr.	31.12.2021	31.12.2020
Eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	12	363.713.260	337.493.229
Óefnislegar eignir	13	2.966.481	2.837.133
Leigueign	14	2.576.177	2.590.642
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	15	80.923	81.389
Eignarhlutar í öðrum félögum	16	55.680	5.922.680
Áhættuvarnarsamningar	18	73.264	509.904
Tekjuskattsinnæign	19	3.812.930	6.675.003
Fastafjármunir samtals		<u>373.278.714</u>	<u>356.109.980</u>
Birgðir	20	1.337.505	1.249.674
Viðskiptakröfur	21	5.625.149	5.439.828
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	17	1.548.338	0
Eignarhlutir til sölu	16	6.095.000	0
Áhættuvarnarsamningar	18	17.036	45.399
Aðrar skammtímakröfur	21	674.401	404.863
Fyrirframgreiddur kostnaður		328.780	227.706
Bundnar innstæður og markaðsverðbréf	22	14.657.369	14.866.902
Handbært fé	22	10.319.874	15.820.051
Veltufjármunir samtals		<u>40.603.452</u>	<u>38.054.423</u>
Eignir samtals		<u>413.882.166</u>	<u>394.164.403</u>
Eigið fé			
Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna		101.733.552	89.478.008
Bundinn hlutdeildarreikningur		66.451.877	60.207.208
Bundið eigið fé vegna þróunar		123.873	108.308
Gangvirðisreikningur		5.695.000	5.467.000
Þýðingarmunur		6.307.814	4.903.838
Óráðstafað eigið fé		33.340.963	27.961.627
Eigið fé samtals	23	<u>213.653.079</u>	<u>188.125.988</u>
Skuldir			
Vaxtaberandi skuldir	24	149.859.537	152.350.925
Leiguskuld	14	2.475.864	2.472.960
Lífeyrisskuldbinding	25	630.879	659.027
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	17	931.389	4.907.730
Áhættuvarnarsamningar	18	332.279	571.981
Tekjuskattsskuldbinding	19	16.929.779	14.662.897
Langtímaskuldir samtals		<u>171.159.726</u>	<u>175.625.520</u>
Viðskiptaskuldir		3.522.684	2.822.579
Vaxtaberandi skuldir	24	15.187.655	19.349.528
Leiguskuld	14	179.498	167.953
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	17	0	1.048.651
Áhættuvarnarsamningar	18	1.584.188	846.690
Fyrirframinnheimtar tekjur		142.970	541.288
Tekjuskattur til greiðslu	11	1.753.949	1.847.570
Aðrar skammtímaskuldir	26	6.698.418	3.788.635
Skammtímaskuldir samtals		<u>29.069.361</u>	<u>30.412.895</u>
Skuldir samtals		<u>200.229.088</u>	<u>206.038.415</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>413.882.166</u>	<u>394.164.403</u>

Skýringar á bls. 22-67 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Eiginfjáryfirlit 2021

	Endurmats- reikningur rekstrarfjárm.	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Bundið eigið fé v. þróunar	Gangvirðis- reikningur	Þýðingar- munur	Óráðstafað eigið fé	Samtals eigið fé
Árið 2021							
Eigið fé 1. janúar 2021	89.478.008	60.207.208	108.308	5.467.000	4.903.838	27.961.627	188.125.988
Endurmat, hækkun	18.501.057						18.501.057
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(2.645.771)						(2.645.771)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna í gegnum heildarafkomu				228.000			228.000
Þýðingarmunur					1.403.976		1.403.976
Hagnaður ársins						12.039.829	12.039.829
Heildarafkoma	15.855.286	0	0	228.000	1.403.976	12.039.829	29.527.091
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(3.599.741)					3.599.741	0
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutdeildarféлага umfram móttækinn arð		6.244.669				(6.244.669)	0
Bundið eigið fé vegna þróunar			15.565			(15.565)	0
Greiddur arður						(4.000.000)	(4.000.000)
Eigið fé 31. desember 2021	101.733.552	66.451.877	123.873	5.695.000	6.307.814	33.340.963	213.653.079
Árið 2020							
Eigið fé 1. janúar 2020	93.186.474	48.585.813	0	4.760.587	2.411.820	33.354.772	182.299.466
Gangvirðisbreytingar fjáreigna í gegnum heildarafkomu				706.413			706.413
Þýðingarmunur					2.492.019		2.492.019
Hagnaður ársins						5.628.090	5.628.090
Heildarafkoma	0	0	0	706.413	2.492.019	5.628.090	8.826.522
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(3.708.466)					3.708.466	0
Hlutdeild í hagnaði dóttur- og hlutdeildarféлага umfram móttækinn arð		11.621.394				(11.621.394)	0
Bundið eigið fé vegna þróunar			108.308			(108.308)	0
Greiddur arður						(3.000.000)	(3.000.000)
Eigið fé 31. desember 2020	89.478.008	60.207.208	108.308	5.467.000	4.903.838	27.961.627	188.125.988

Skýringar á bls. 22-67 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Sjóðstreymisyfirlit 2021

	Skýr.	2021	2020
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		12.039.829	5.628.090
Leiðrétt fyrir:			
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	10	4.056.388	10.852.347
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	15	3.967	(4.137)
Tekjuskattur	11	4.152.386	(78.298)
Afskriftir	9	13.256.961	13.056.194
Söluhagnaður varanlegra rekstrarfjármuna		(144.286)	(6.978)
Lífeyrisskuldbinding, breyting		(26.148)	(61.057)
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		33.339.096	29.386.161
Birgðir, hækkun		(87.831)	(54.199)
Skammtímakröfur, hækkun		(639.144)	(601.636)
Skammtímaskuldir, hækkun		246.166	599.287
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		32.858.288	29.329.613
Innborgaðar vaxtatekjur		256.459	396.760
Greidd vaxtagjöld		(4.397.886)	(4.940.326)
Mótttekinn arður		120.972	88.119
Greiðslur vegna annarra fjármunatekna og fjármagnsgjalda		(1.408.825)	(11.742)
Greiddir skattar		(1.847.091)	(1.710.389)
Handbært fé frá rekstri		25.581.917	23.152.033
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	12	(17.598.548)	(15.986.233)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	13	(519.866)	(699.222)
Söluverð varanlegra rekstrarfjármuna		168.522	17.000
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum		(3.500)	(3.500)
Breyting á bundnum innlánnum		6.500.000	(4.000.000)
Breyting á markaðsverðbréfum		(5.618.663)	(154.324)
Fjárfestingarhreyfingar		(17.072.056)	(20.826.279)
Fjármögnunarhreyfingar			
Tekin ný langtímalán	24	14.283.912	29.965.498
Afborganir langtímaskulda	24	(24.183.955)	(22.225.138)
Greiðslur vegna gjaldeyrisvarna		0	(37.743)
Greiddur arður	23	(4.000.000)	(3.000.000)
Afborganir leiguskulda	14	(98.186)	(93.187)
Fjármögnunarhreyfingar		(13.998.229)	4.609.429
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(5.488.368)	6.935.183
Handbært fé í ársbyrjun		15.820.051	8.657.025
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		(11.809)	227.842
Handbært fé í árslok	22	10.319.874	15.820.051
Aðrar upplýsingar			
Veltufé frá rekstri	36	22.412.430	22.357.403

Skýringar á bls. 22-67 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins.

Skýringar

1. Félagið

Orkuveita Reykjavíkur (OR) er sameignarfyrtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um Orkuveitu Reykjavíkur. OR er með höfuðstöðvar á Íslandi að Bæjarhálsi 1 í Reykjavík. Samstæðuársreikningur OR geymir ársreikning móðurfyrtækisins og dótturfélaga þess, (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í hlutdeildarfélögum. Samstæðuársreikningur Orkuveitu Reykjavíkur er hluti af samstæðuársreikningi Reykjavíkurborgar.

Samstæðan veitir þjónustu í gegnum dótturfélög sín sem reka orkuver, rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og ljósleiðara á þjónustusvæði sínu.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf.

Stjórn staðfesti og heimilaði birtingu ársreikningsins 8. mars 2022.

Fjallað er um reikningsskilaaðferðir samstæðunnar í skýringu 38.

b. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill OR. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

c. Matsaðferðir

Reikningsskil samstæðunnar eru gerð á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að hluti varanlegra rekstrarfjármuna hafa verið endurmetnir til gangvirðis, innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum, eignarhlutar í öðrum félögum og aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru færð á gangvirði. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í skýringu 38.

d. Mat og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð samstæðuársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrifin af breytingum eru færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýring 12 - varanlegir rekstrarfjármunir (endurmat dreifi- og framleiðslukerfis og mat á virðisrýnun)
- skýring 16 - eignarhlutir í öðrum félögum (mat forsenda við útreikning gangvirðis eignarhluta flokkaðra til sölu)
- skýring 17 - innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 18 - áhættuvarnarsamningar (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 19 - tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding (mat á skattalegum framtíðarhagnaði á móti yfirfæranlegu tapi)
- skýring 28 - markaðsáhætta

Skýringar

3. Starfsemi og tekjuskráning samstæðufélaga

Eftirfarandi eru upplýsingar um starfsemi samstæðufélaga. Sundurliðun tekna eftir afurðum er að finna í skýringu nr. 4 og tekjur eftir starfsþáttum í skýringu nr. 5.

Vörur og þjónusta

Eðli, tímasetning tekjuinnlausnar og greiðsluskilmálar

- a. Sala á rafmagni**
- ON Power ohf. og Orka náttúrunnar ohf. annast framleiðslu og sölu á rafmagni og Veitur ohf. dreifa rafmagni skv. gjaldskrá. Tekjur af sölu og dreifingu á raforku eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á tímabilinu og föstu gjaldi. Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við raforkulög nr. 65/2003. Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi raforku og við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald til að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu. Viðskiptakröfur vegna sölu á rafmagni hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest og er gjalddagi sá sami og eindagi. Einstaka samningar við ákveðna viðskiptavini gætu verið með öðru greiðslufyrirkomulagi en það er frekar undantekning.
- b. Sala á heitu vatni**
- Veitur ohf., ON Power ohf. og Orka náttúrunnar ohf. annast framleiðslu á heitu vatni og Veitur ohf. annast dreifingu á heitu vatni. Tekjur af sölu og dreifingu á heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á tímabilinu og föstu gjaldi. Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi hitaveitu og við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald til að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu. Viðskiptakröfur vegna sölu á heitu vatni hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest og er gjalddagi sá sami og eindagi. Einstaka samningar við ákveðna viðskiptavini gætu verið með öðru greiðslufyrirkomulagi en það er frekar undantekning.
- c. Sala á köldu vatni**
- OR Vatns- og fráveita sf. annast öflun og dreifingu á köldu vatni. Tekjur af sölu á köldu vatni taka mið af stærð húsnæðis sem er tengt kerfum, auk fasts gjalds sem er fært línulega yfir tímabil. Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár félagsins er 0,5% af fasteignamati. Að auki eru tekjur færðar samkvæmt mældri notkun á köldu vatni hjá tiltekinni atvinnustarfssemi. Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi vatnsveitu og við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald til að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu. Viðskiptakröfur vegna sölu á köldu vatni hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest og er gjalddagi sá sami og eindagi. Einstaka samningar við ákveðna viðskiptavini gætu verið með öðru greiðslufyrirkomulagi en það er frekar undantekning. Vatns- og fráveitugjöld eru innheimt á fyrstu 9 mánuðum ársins en tekjunum er dreift jafnt á allt árið reikningshaldslega.

Skýringar

3. Starfsemi og tekjuskráning samstæðufélaga, frh.

Vörur og þjónusta

Eðli, tímasetning tekjuinnlausnar og greiðsluskilmálar

d. Fráveita

OR Vatns- og fráveita sf. annast rekstur fráveitu. Tekjur fráveitu taka mið af stærð húsnæðis sem er tengt kerfum, auk fasts gjalds sem er fært línulega yfir tímabil. Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár er 0,5% af fasteignamatí. Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi fráveitu og við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald til að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu. Viðskiptakröfur vegna fráveitu hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest og er gjalddagi sá sami og eindagi. Einstaka samningar við ákveðna viðskiptavini gætu verið með öðru greiðslufyrirkomulagi en það er frekar undantekning. Vatns- og fráveitugjöld eru innheimt á fyrstu 9 mánuðum ársins en tekjunum er dreift jafnt á allt árið reikningshaldslega.

e. Aðrar tekjur

Ljósleiðarinn ehf. sér um rekstur ljósleiðarakerfis. Tekjur af ljósleiðarakerfi eru færðar við afhendingu á vöru og þjónustu. Um er að ræða samkeppnisrekstur sem er undir eftirliti Fjarskiptastofu (áður Póst- og fjarskiptastofnun). Orkuveita Reykjavíkur sér um leigu á húsnæði og búnaði, tilfallandi sölu á sérfræðiþjónustu og fleiru. Leigutekjur eru færðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum og aðrar tekjur við afhendingu á vöru eða þjónustu. Viðskiptakröfur vegna annarra tekna og leigutekna hafa alla jafna 30 daga greiðslufrest.

4. Tekjur af vöru- og þjónustusölu

Tekjur samstæðunnar af sölu á vörum og þjónustu sundurliðast þannig:	2021	2020
Rafmagn.....	22.081.359	19.692.020
Heitt vatn.....	14.112.039	14.134.120
Kalt vatn.....	3.523.769	3.441.212
Fráveita.....	6.010.583	5.839.857
Aðrar tekjur.....	6.162.086	5.519.314
Tekjur af vöru- og þjónustusölu samtals.....	51.889.836	48.626.523

Skýringar

5. Starfsþáttayfirlit

Starfsþættir og miðlar

Starfssvæði félaga í samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur eru einkum á höfuðborgarsvæðinu, en nær auk þess til Suður- og Vesturlands. Samstæðan skiptist í þrjá starfsþætti, Orkusala og framleiðsla, Veitur og aðra starfsemi.

Orkusala og framleiðsla annast framleiðslu á rafmagni og varmaorku í orkuverum, raforkusölu til stóriðju og smásölu auk reksturs og nýframkvæmda vegna götulysingar.

Veitur sjá um dreifingu rafmagns, varmaorkuvinnslu á lághitasvæðum og dreifingu varmaorku frá lághitasvæðum og jarðvarmavirkjunum, vatnsöflun og dreifingu á köldu vatni og fráveitustarfsemi.

Önnur starfsemi nær yfir rekstur ljósleiðarakerfis, leigu húsnæðis og búnaðar, tilfallandi sölu sérfræðipjónustu og fleira. Einnig þróun og útbreiðslu CarbFix kolefnisbindingaraðferðarinnar með það að markmiði að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og sporna gegn loftlagsbreytingum.

Samstæðan er tekjuskattsskyld, nema sá hluti starfseminnar sem lýtur að rekstri vatnsveitu og fráveitu, sem er háður lögum nr. 32/2004 um vatnsveitur sveitarfélaga og lögum nr. 9/2009 um rekstur fráveitna. Rekstur hitaveitu er háður orkulögum nr. 58/1967, m.a. um arðsemi. Sá hluti raforkurekstursins sem fellur undir sérleyfisrekstur samkvæmt raforkulögum nr. 65/2003 er háður tekjumörkum samkvæmt ákvörðun Orkustofnunar.

Miðill	Opinberar kvaðir
Hitaveita	Um sérleyfisveitur gildir að ráðherra staðfestir gjaldskrá og hún öðlast gildi við birtingu í Stjórnartíðindum.
Rafveita, dreifing	Orkustofnun er send gjaldskrá til staðfestingar. Birta skal gjaldskrá opinberlega.
Rafveita, framleiðsla	Samkeppni er um orkusölu og því eru verðbreytingar á orkuhluta rafmagnsverðs ekki háðar samþykki stjórnvalda.
Vatnsveita	Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár er 0,5% af fasteignamati. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Fráveita	Gjaldskrá skal standa undir öllum kostnaði. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Ljósleiðari	Samkeppnisrekstur sem er undir eftirliti Fjarskiptastofu (áður Póst- og fjarskiptastofnun).

Viðskiptavinir sem hafa veruleg áhrif á tekjur samstæðunnar

Einn viðskiptavinur Orkusölu og framleiðslu hefur veruleg áhrif á fjárhæð heildartekna samstæðunnar á árinu 2021 vegna kaupa á rafmagni til stóriðju. Tekjur samstæðunnar frá þessum viðskiptavini, námu 8.378 milljónum kr. eða 16,1% af heildartekjum. (2020: 6.157 milljónir kr. eða 12,7% af heildartekjum).

Skýringar

5. Starfspáttayfirlit, frh.

Starfspáttayfirlit eru birtar eftir innri upplýsingagjöf OR. Starfspáttayfirlit sem eru birtir eru *Veitur*, sem samanstanda af veiturekstri samstæðunnar í heitu og köldu vatni, dreifingu rafmagns og fráveitu, *Orkusala og framleiðsla* vegna samkeppnisreksturs í framleiðslu og sölu rafmagns og heits vatns auk *Annarrar starfsemi* sem sýnir rekstur móðurfyrirtækisins, *Ljósleiðarans og Carbfix*. Móðurfyrirtækið sér um þjónustu við dótturfélög, leigu húsnæðis og búnaðar, tilfallandi sölu sérfræðipjónustu og fleira. Ljósleiðarinn sér um rekstur ljósleiðarakerfis og Carbfix vinnur að þróun og útbreiðslu CarbFix kolefnisbindingaraðferðarinnar með það að markmiði að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og sporna gegn loftlagsbreytingum. Við gerð starfspáttayfirlits er notast við sömu reikningsskilareglur og samstæðan notast við og lýst er í skýringu 38.

Rekstrarstarfspáttayfirlit - svið

Árið 2021	Veitur	Orkusala og framleiðsla	Önnur starfsemi	Jöfnunar-færslur	Beiting IFRS 16*	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	31.636.055	16.338.974	3.914.807	0		51.889.836
Tekjur innan samstæðu	4.809.368	8.731.561	9.599.222	(23.140.151)		0
Tekjur starfspáttayfirlits	36.445.423	25.070.535	13.514.029	(23.140.151)		51.889.836
Rekstrargjöld starfspáttayfirlits	(20.592.408)	(11.358.125)	(9.675.656)	23.071.626	174.257	(18.380.306)
Rekstrarhagnaður starfspáttayfirlits, EBITDA	15.853.015	13.712.410	3.838.373	(68.525)	174.257	33.509.530
Afskriftir	(5.934.076)	(5.221.711)	(2.025.583)	51.355	(126.947)	(13.256.961)
Afkoma starfspáttayfirlits, EBIT	9.918.940	8.490.698	1.812.791	(17.169)	47.310	20.252.570
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(5.081.383)	(5.254.790)	(244.422)	6.600.430	(76.224)	(4.056.388)
Áhrif hlutdeildarfélaganna	0	0	(3.967)	0		(3.967)
Tekjuskattur	(568.486)	(629.260)	(493.939)	(2.471.572)	10.871	(4.152.386)
Hagnaður ársins	4.269.072	2.606.649	1.070.463	4.111.688	(18.042)	12.039.830
Árið 2020						
Tekjur frá þriðja aðila	30.980.893	14.415.534	3.230.096	0		48.626.523
Tekjur innan samstæðu	5.019.268	10.222.671	8.018.632	(23.260.572)		(0)
Tekjur starfspáttayfirlits	36.000.161	24.638.205	11.248.728	(23.260.572)		48.626.523
Rekstrargjöld starfspáttayfirlits	(19.733.603)	(13.582.972)	(9.282.989)	23.260.572	166.665	(19.172.327)
Rekstrarhagnaður starfspáttayfirlits, EBITDA	16.266.558	11.055.233	1.965.739	0	166.665	29.454.196
Afskriftir	(5.750.380)	(5.293.309)	(1.892.632)	0	(119.873)	(13.056.194)
Afkoma starfspáttayfirlits, EBIT	10.516.178	5.761.925	73.107	0	46.792	16.398.002
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(3.933.205)	(2.432.032)	(5.135.512)	724.576	(76.174)	(10.852.347)
Áhrif hlutdeildarfélaganna	0	0	4.137	0		4.137
Tekjuskattur	(935.595)	(691.996)	1.967.101	(262.200)	989	78.298
Hagnaður (tap) ársins	5.647.379	2.637.896	(3.091.167)	462.376	(28.393)	5.628.090

* Upplýsingar sem stjórnendur horfa til vegna starfspáttayfirlits taka ekki mið af reglum IFRS 16.

Skýringar

5. Starfspáttayfirlit, frh.

Rekstrarstarfspættir - svið, frh.

	Veitur	Orkusala og framleiðsla	Önnur starfsemi	Jöfnunarfærslur	Beiting IFRS 16*	Samtals
Efnahagur (31.12.2021)						
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	188.654.726	137.513.969	40.511.046	0		366.679.741
Leigueignir					2.576.177	2.576.177
Aðrar eignir	19.054.117	10.896.392	187.047.232	(172.371.492)		44.626.249
						<u>413.882.166</u>
Vaxtaberandi skuldir	68.675.925	57.795.104	165.047.192	(126.471.030)		165.047.192
Leiguskuldir					2.655.361	2.655.361
Aðrar skuldir	16.040.778	11.224.130	50.026.064	(44.764.436)		32.526.535
						<u>200.229.088</u>
Fjárfestingar						
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	11.992.633	2.300.589	4.228.820	0		18.522.041
Efnahagur (31.12.2020)						
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	170.907.579	134.658.796	34.763.987	0		340.330.362
Leigueignir					2.590.642	2.590.642
Aðrar eignir	17.299.445	9.017.863	180.282.563	(155.356.472)		51.243.399
						<u>394.164.403</u>
Vaxtaberandi skuldir	63.350.425	59.115.637	171.700.453	(122.466.062)		171.700.453
Leiguskuldir					2.640.913	2.640.913
Aðrar skuldir	13.438.843	9.820.903	37.631.920	(29.194.617)		31.697.049
						<u>206.038.415</u>
Fjárfestingar						
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	9.894.685	3.790.152	3.099.391	0		16.784.228

Skýringar

6. Greining á rekstri jarðvarmaorkuvera

Upplýsingar um afkomu á framleiðslu raforku og heitu vatni sbr. 5. mgr. 41. gr. laga nr. 65/2003:

	Raforka 2021	Heitt vatn 2021	Raforka 2020	Heitt vatn 2020
Jarðvarmavirkjanir				
Tekjur	12.211.221	4.958.641	9.978.521	4.181.425
Rekstrargjöld	(2.354.935)	(1.274.160)	(2.184.318)	(1.074.388)
Afskriftir	(4.005.916)	(1.138.493)	(3.611.269)	(1.639.636)
Afkoma fyrir fjármagnsgjöld	5.850.370	2.545.989	4.182.934	1.467.401
Arðsemi fjárfestingar	5,7%	8,2%	4,2%	4,4%

Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun eru blandaðar virkjanir, þar sem bæði er framleitt heitt vatn og raforka.

Við skiptingu á sameiginlegum kostnaði er miðað við skiptireglu Orku náttúrunnar og ON Power sem Orkustofnun hefur hafnað. Orkustofnun er skylt lögum samkvæmt að setja félögunum nýjar skiptireglur í kjölfar höfnunarinnar, sem stofnunin hefur ekki gert enn. Uns Orkustofnun setur félögunum nýjar skiptireglur þá er afkoma miðla miðuð við skiptireglur Orku náttúrunnar og ON Power sem ekki hafa verið samþykktar af Orkustofnun.

7. Laun og launatengd gjöld

	2021	2020
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	7.077.519	7.289.655
Mótramlag í lífeyrissjóði	959.265	938.688
Breyting lífeyrisskuldbindingar	9.167	(27.574)
Önnur launatengd gjöld	617.346	630.105
Laun og launatengd gjöld samtals	8.663.297	8.830.874
Laun og launatengd gjöld eru þannig færð í ársreikninginn:		
Gjaldfært í rekstrarreikningi	7.502.005	7.750.009
Eignfært á framkvæmdir	1.161.292	1.080.866
Laun og launatengd gjöld samtals	8.663.297	8.830.874
Starfsmannafjöldi:		
Fjöldi ársverka	581	612
Starfskjör stjórnar, forstjóra og framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis og dótturfélaga greinast þannig:		
Laun stjórnar móðurfyrirtækis	18.536	17.149
Laun forstjóra móðurfyrirtækis	38.746	31.899
Laun fjögurra framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis*	123.536	105.911
Laun fjögurra stjórnar dótturfélaga	12.719	12.318
Laun fjögurra framkvæmdastjóra dótturfélaga	119.031	106.141
Starfslokagreiðslur	16.200	0
	328.769	273.418

*Fimm framkvæmdastjórar í fjóra mánuði 2021.

Skýringar

8. Þóknun greidd til endurskoðanda

	2021	2020
Þóknun vegna endurskoðunar ársreiknings og könnunar árshlutauppgjöra	27.026	20.323
Önnur þjónusta greidd til endurskoðanda	5.002	3.463
Samtals þóknun greidd til endurskoðanda	32.028	23.786

9. Afskriftir og virðisrýrnun

	2021	2020
Afskriftir og virðisrýrnun greinast þannig:		
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna, sbr. skýringu 12	12.736.800	12.576.132
Afskriftir óefnislegra eigna, sbr. skýringu 13	393.214	360.189
Afskrift leigueignar, sbr. skýringu 14	126.947	119.873
Afskriftir og virðisrýrnun færð í rekstrarreikning	13.256.960	13.056.194

10. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

	2021	2020
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur af lánum og kröfum	182.844	313.417
Vaxtagjöld og greiddar verðbætur	(4.031.786)	(4.337.988)
Áfallnar verðbætur	(3.832.508)	(2.658.020)
Ábyrgðargjald til eigenda 1)	(529.919)	(646.888)
Vaxtagjöld samtals	(8.394.213)	(7.642.896)
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum	6.573.330	722.948
Gangvirðisbreytingar fjáreigna og fjárskulda á gangvirði í gegnum rekstur	671.804	879.564
Gangvirðisbreyting áhættuvarnarsamninga	(962.797)	(549.880)
Vextir vegna uppgjors gjaldmiðlasamninga	(2.578.937)	0
Uppgjör áhættuvarnarsamninga	(1.408.740)	(43.742)
Gengismunur	1.739.350	(4.619.877)
Arðstekjur	120.972	88.119
Aðrar tekjur (gjöld) af fjáreignum og fjárskuldum samtals	4.154.981	(3.522.869)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	(4.056.388)	(10.852.346)

1) Samstæðan greiddi ábyrgðargjald til núverandi og fyrrverandi eigenda OR vegna ábyrgða sem þeir hafa veitt á skuldir samstæðunnar samkvæmt ákvörðun aðalfundar OR árið 2005. Gjaldið er á ársgrunni, 0,81% (2020: 0,85%) á lán vegna sérleyfisstarfsemi og 0,60% (2020: 0,61%) á lán vegna samkeppnisstarfsemi. Útreikningur gjaldsins er gerður miðað við stöðu lána í lok hvers ársfjórðungs. Ábyrgðargjaldið nam samtals 530 milljónum kr. á árinu 2021 (2020: 647 milljónir kr.) og er fært á meðal vaxtagjalda.

Gangvirðisbreytingar gegnum rekstur

Við mat á gangvirði óskráðra fjáreigna og fjárskulda er beitt viðurkenndum verðmatsaðferðum sem er lýst í skýringu 38. Gangvirðisbreyting sem færð er til tekna í rekstrarreikningi vegna þessa nemur samtals 6.282 milljónum kr. á árinu 2021 (2020: tekjufærsla að fjárhæð 1.053 milljónir kr.). Gangvirðisbreytingar sem tilheyra fjáreignum og fjárskuldum sem flokkaðar eru á stigi 3 er tekjufærsla að fjárhæð 6.801 milljónum kr. á árinu 2021 (2020: tekjufærsla að fjárhæð 1.429 milljónir kr.).

Skýringar

11. Tekjuskattur

Félög í samstæðunni eru tekjuskattsskyld vegna starfsemi sinnar í samræmi við 2. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt fyrir utan að rekstur vatnsveitu og fráveitu er undanþeginn tekjuskatti.

Móðurfyrirtækið er í 37,6% skatthlutfalli en önnur skattskyld félög samstæðunnar hafa 20% skatthlutfall.

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning greinist þannig:		2021	2020
Tekjuskattur til greiðslu		1.753.949	1.847.570
Breyting á frestuðum tekjuskatti		2.398.436	(1.925.868)
Gjaldfærður (tekjufærður) tekjuskattur		4.152.386	(78.298)
Virkt skatthlutfall greinist þannig:		2021	2020
Hagnaður ársins fyrir tekjuskatt		16.192.215	5.549.792
Tekjuskattur skv. skatthlutfalli móðurfyrirtækis	37,6%	6.088.273	37,6% 2.086.722
Áhrif skatthlutfalla dótturfélaga	(7,1%) (1.141.887) (26,7%) (1.480.390)
Óskattskyld starfsemi vatnsveitu og fráveitu	(4,6%) (750.246) (12,9%) (716.278)
Áhrif gengismunar vegna mismunandi starfrækslugjaldmiðla í samstæðunni	(0,09%) (15.075)	0,37% 20.677
Aðrir liðir	(0,18%) (28.679)	0,20% 10.970
Virkur tekjuskattur	25,6%	4.152.386	(1,4%) (78.298)

Tekjuskattur færður beint á eigið fé

Frestaður skattur	2021	2020
Fellur til vegna tekna og gjalda sem færð eru beint yfir á eigið fé		
Tekjuskattsáhrif af endurmati	2.645.771	0
Frestaður tekjuskattur samtals	2.645.771	0

Skýringar

12. Varanlegir rekstrarfjármunir

2021	Framleiðslu-kerfi	Veitu-kerfi	Aðrar fasteignir	Aðrir lausa-fjármunir	Samtals
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	296.669.526	342.855.126	9.056.003	3.254.290	651.834.946
Viðbætur á árinu	4.453.577	11.572.904	1.330.226	642.773	17.999.480
Þýðingarmunur	3.152.458	0	0	0	3.152.458
Selt og aflagt á árinu	(89.203)	(86.597)	(122.968)	(103.003)	(401.772)
Endurmat, hækkun	13.143.369	27.271.229	0	0	40.414.598
Staða í árslok	317.329.727	381.612.662	10.263.261	3.794.059	712.999.709
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	125.987.170	185.814.894	718.007	1.821.647	314.341.717
Afskrifað á árinu	6.633.720	5.586.469	186.380	330.231	12.736.800
Þýðingarmunur	683.451	0	0	0	683.451
Selt og aflagt á árinu	(63.051)	(86.630)	(122.764)	(105.092)	(377.537)
Endurmat, hækkun	7.411.786	14.490.232	0	0	21.902.018
Staða í árslok	140.653.075	205.804.966	781.623	2.046.786	349.286.450
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2021.....	170.682.357	157.040.232	8.337.996	1.432.643	337.493.228
Bókfært verð 31.12.2021.....	176.676.652	175.807.696	9.481.638	1.747.273	363.713.260
2020					
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	286.821.727	333.939.325	8.588.468	3.698.076	633.047.596
Viðbætur á árinu	6.384.782	8.894.595	586.423	219.205	16.085.006
Þýðingarmunur	5.829.966	0	0	0	5.829.966
Selt og aflagt á árinu	(2.366.948)	21.206	(118.888)	(662.992)	(3.127.622)
Staða í árslok	296.669.526	342.855.126	9.056.003	3.254.290	651.834.946
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	120.910.890	180.405.224	686.648	2.088.703	304.091.464
Afskrifað á árinu	6.632.187	5.405.879	152.152	385.914	12.576.132
Þýðingarmunur	791.721	0	0	0	791.721
Selt og aflagt á árinu	(2.347.628)	3.791	(120.793)	(652.969)	(3.117.600)
Staða í árslok	125.987.170	185.814.894	718.007	1.821.647	314.341.717
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2020.....	165.910.837	153.534.101	7.901.820	1.609.374	328.956.132
Bókfært verð 31.12.2020.....	170.682.357	157.040.232	8.337.996	1.432.643	337.493.228

Fjárfestingar á árinu án greiðsluáhrifa námu í árslok 1.788,8 milljónum kr. (2020: 1.391,8 milljónum kr.). Breyting ársins á fjárfestingum án greiðsluáhrifa nemur 396,9 milljónum kr.

Skýringar

12. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Endurmat

Við endurmat eru viðkomandi eignaflokkar metnir til gangvirðis. Endurmat er fært á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádregnum tekjuskatti samanber skýringu 38 d. Endurmatið er unnið af sérfræðingum innan samstæðunnar.

Endurmat var síðast framkvæmt í viðkomandi kerfum samkvæmt eftirfarandi töflu:

	Dagsetning endurmats
Framleiðslukerfi:	
Heitt vatn	30.9.2021
Kalt vatn	30.9.2021
Rafmagn	31.12.2018
Dreifikerfi:	
Heitt vatn	30.9.2021
Kalt vatn	30.9.2021
Fráveita	30.9.2021
Rafmagn	30.9.2021
Gagnaflutningur	30.9.2021

Gangvirði framangreindra eigna er ákvarðað út frá afskrifuðu endurstofnverði. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning var stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum samstæðunnar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýmnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt núvirt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Veitukerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfi og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa. Endurmat flokkast undir stig 3 af gangvirði, en stigin eru nánar útskýrð í skýringu 32.

Upplýsingar um endurmetnar eignir í árslok

	Framleiðslu- kerfi	Veitu- kerfi	Samtals
31.12.2021			
Endurmetið bókfært verð	176.676.652	175.807.696	352.484.348
Þar af áhrif endurmats	(53.113.203)	(65.811.657)	(118.924.860)
Bókfært verð án endurmats	123.563.448	109.996.040	233.559.488
31.12.2020			
Endurmetið bókfært verð	170.682.357	157.040.232	327.722.589
Þar af áhrif endurmats	(49.995.549)	(55.203.793)	(105.199.342)
Bókfært verð án endurmats	120.686.808	101.836.439	222.523.247

Skýringar

12. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Virðisrýrnunarpróf

Virðisrýrnunarpróf voru gerð fyrir veitu- og framleiðslukerfi virkjana miðað við stöðu eigna í lok september 2021 til að staðfesta hvort bæði eignir í notkun og helstu eignir í byggingu standi undir væntu framtíðarsjóðstreymi. Virðisrýrnunarpróf eru framkvæmd á hvern og einn miðil fyrir framleiðslukerfi og veitukerfi sem er minnsta sjóðskapandi eining.

Endurheimtanleg fjárhæð hvers miðils var metin út frá notkunarvirði. Notkunarvirði var ákvarðað á þann hátt að núvirða áætlað framtíðarfjárstreymi miðað við áframhaldandi nýtingu miðlanna. Fjárstreymi var byggt á rekstraráætlun næstu fimm ára. Við mat á nýtingarvirði byggja stjórnendur á áætlun um framtíðar þróun starfseminnar, byggt er á bæði ytri og innri upplýsingum.

Stuðst var við eftirfarandi forsendur við mat á notkunarvirði:

	Árið 2021				Framl.kerfi virkjana
	Veitukerfi				
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	
Meðalvöxtur tekna 2022-2026	1,9%	2,5%	1,6%	1,9%	4,1%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagspr.	0,7%	0,5%	0,4%	0,3%	0,15%-0,20%
EBITDA meðalvöxtur 2022-2026	5,2%	3,7%	5,0%	4,6%	6,2%
Veginn fjármagnskostnaður	3,6%	3,7%	3,2%	3,4%	3,59%-4,35%

	Árið 2020				Framl.kerfi virkjana
	Veitukerfi				
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	
Meðalvöxtur tekna 2021-2025	0,0%	1,9%	1,3%	1,6%	1,0%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagspr.	0,5%	0,7%	0,4%	0,3%	0,0%-6,8%
EBITDA meðalvöxtur 2021-2025	-1,8%	1,4%	4,7%	4,9%	0,1%
Veginn fjármagnskostnaður	3,7%	3,7%	4,0%	3,8%	4,35%-7,85%

EKKI eru líkur á virðisrýrnun hjá Veitum né Virkjunum þar sem umframvirði er til staðar. Próf fyrir rafmagnsframleiðslu er þó næmt fyrir breytingum á lykilforsendum. Ef ávöxtunarkrafa hækkar um 0,1 prósentustig en öðrum forsendum er haldið óbreyttum þá lækkar umframvirði rafmagnsframleiðslu um 7,5 milljarða króna. Ef að áætlun EBITDA er 1% lægri á ári út áætlunartímabilið en öðrum forsendum er haldið óbreyttum reiknast virðisrýrnun í rafmagnsframleiðslu um 3,5 milljarða króna. Í hvorugu tilfelli kemur þó til virðisrýrnunar.

Fasteignamat og váttryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna samstæðunnar sem metnar eru fasteignamati nam 39.603 milljónum kr. í árslok 2021 (2020: 32.241 milljónum kr.). Brunabótamat eigna samstæðunnar er 52.042 milljónir kr. á sama tíma (2020: 48.117 milljónir kr.). Meðal þessara eigna eru fasteignir sem eignfærðar eru meðal framleiðslukerfa og dreifikerfa. Váttryggingaverðmæti eigna samstæðunnar er 454.249 milljónir kr. í árslok 2021 (2020: 402.885 milljónir kr.).

Skuldbindingar

Samstæðan hefur gert innkaupa- og verksamninga vegna framkvæmda við framleiðslu- og dreifikerfi. Eftirstöðvar þessara samninga eru í árslok 5.144 milljónir kr. (2020: 1.903 milljónir kr.).

Skýringar

13. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir greinast þannig:

2021	Hita- réttindi	Hugbúnaður	Þróunareignir	Samtals
Heildarverð				
Staða í ársbyrjun	1.427.031	3.528.686	135.385	5.091.101
Viðbætur á árinu	0	465.668	56.894	522.562
Selt og aflagt á árinu	0 (126.916)	0 (126.916)
Staða í árslok	1.427.031	3.867.437	192.278	5.486.747
Afskriftir				
Staða í ársbyrjun	457.768	1.796.199	0	2.253.968
Afskrifað á árinu	0	385.777	7.437	393.214
Selt og aflagt á árinu	0 (126.916)	0 (126.916)
Staða í árslok	457.768	2.055.060	7.437	2.520.265
Bókfært verð				
Bókfært verð 1.1. 2021	969.263	1.732.486	135.385	2.837.133
Bókfært verð 31.12.2021	969.263	1.812.377	184.841	2.966.481
2020				
Heildarverð				
Staða í ársbyrjun	1.427.031	3.020.288	0	4.447.319
Viðbætur á árinu	0	563.838	135.385	699.222
Selt og aflagt á árinu	0 (55.440)	0 (55.440)
Staða í árslok	1.427.031	3.528.686	135.385	5.091.101
Afskriftir				
Staða í ársbyrjun	457.768	1.491.451	0	1.949.219
Afskrifað á árinu	0	360.189	0	360.189
Selt og aflagt á árinu	0 (55.440)	0 (55.440)
Staða í árslok	457.768	1.796.199	0	2.253.968
Bókfært verð				
Bókfært verð 1.1. 2020	969.263	1.528.837	0	2.498.100
Bókfært verð 31.12.2020	969.263	1.732.486	135.385	2.837.133

14. Leigugeignir og leiguskuldir

Sjá lýsingu á reikningsskilaaðferðum í skýringu 38 t.

Samstæðan leigir fasteignir og lóðir. Þessir leigusamningar eru til mis langs tíma en yfirleitt með möguleika á endurnýjun í lok leigutímans. Sumir leigusamningar innifela viðbótar leigugreiðslur sem eru byggðar á breytingu á tilteknum vísitölum. Samstæðunni er óheimilt að gera samninga um framleigu vegna ákveðinna leigusamninga.

Samstæðan kys að færa ekki leigugeignir og leiguskuldir vegna skammtímaleigusamninga og vegna leigusamninga um eignir með lágt verðgildi. Samstæðan gjaldfærir leigugreiðslur vegna þessara leigusamninga línulega á leigutíma.

Skýringar

14. Leigueignir og leiguskuldir, frh.

Leigueignir greinast þannig:

	2021	2020
Leigueignir		
Staða í ársbyrjun	2.590.642	2.488.863
Viðbætur vegna nýrra eða framlengdra samninga á árinu	101.751	53.454
Lækkun vegna uppsögn samninga á árinu	(33.915)	0
Verðbætur af leigueign	44.645	168.198
Afskriftir ársins	(126.947)	(119.873)
Staða í árslok	2.576.177	2.590.642

Fjárhæðir færðar í rekstrarreikning:

Afskriftir leigueigna	126.947	119.873
-----------------------------	---------	---------

Leiguskuldir greinast þannig:

	2021	2020
Leiguskuldir		
Staða í ársbyrjun	2.640.913	2.509.752
Hækkun vegna nýrra eða framlengdra samninga á árinu	101.751	53.454
Lækkun vegna uppsögn samninga á árinu	(33.915)	0
Vaxtagjöld	76.224	76.174
Greiddar leiguskuldir á árinu	(174.257)	(166.665)
Hækkun vegna vísitölubindingar leigugreiðslna	44.645	168.198
Staða í árslok	2.655.361	2.640.913

Ónúvirt greiðslufæði leiguskulda greinist þannig:

	Innan árs	Eftir 1 til 5 ár	Eftir 5 ár	Samtals
Leigugreiðslur	179.498	540.935	3.721.876	4.442.309
Vaxtagreiðslur	(74.972)	(277.305)	(1.434.670)	(1.786.948)
Samtals	104.525	263.630	2.287.206	2.655.361

Fjárhæðir færðar í rekstrarreikning:

Vaxtagjöld af leiguskuldum	76.224	76.174
----------------------------------	--------	--------

Fjárhæðir færðar í sjóðstreymi vegna leigugreiðslna:

Vaxtaþáttur (settur fram í sjóðstreymisyfirliti í línu „Greiddir vextir“)	76.071	73.478
Afborgunaráttur (settur fram í sjóðstreymisyfirliti í línu „Afborganir leiguskulda“)	98.186	93.187

Flestir leigusamningar samstæðunnar um fasteignir fela í sér framlengingarheimildir sem samstæðunni er heimilt að nýta allt að einu ári fyrir lok óuppsegjanlegs leigutímabils. Samstæðan leggur mat á það við upphaf leigusamnings hvort það sé talið nokkuð líklegt að hún muni nýta heimildir til framlenginga. Ef verulegar breytingar verða á aðstæðum sem eru á valdi samstæðunnar, mun hún endurmeta hvort framlengingarheimildir verði nýttar.

Skýringar

15. Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum

	2021		2020	
	Eignarhluti	Bókfært verð	Eignarhluti	Bókfært verð
Íslensk Nýorka ehf.	29,11%	32.758	29,46%	33.235
Netorka hf.	38,41%	44.411	38,41%	42.138
Orkuskólinn REYST hf.	45,00%	3.753	45,00%	6.017
Samtals		<u>80.923</u>		<u>81.389</u>

Hlutdeild samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaganna var neikvæð um 3.967 þúsund kr. á árinu 2021 (2020: jákvæð um 4.137 þúsund kr.).

16. Eignarhlutar í öðrum félögum

	Eignarhluti	2021	Eignarhluti	2020
Fastafjármunir				
Landsnet hf. 1)	0,0%	0	6,8%	5.867.000
Aðrir eignarhlutar í félögum		<u>55.680</u>		<u>55.680</u>
Eignarhlutar í öðrum félögum samtals		<u>55.680</u>		<u>5.922.680</u>
Veltufjármunir				
Landsnet hf. 1)	6,8%	<u>6.095.000</u>	0,0%	<u>0</u>

Gangvirði eignarhluta sem flokkaðir eru sem fjáreignir á gangvirði í gengum aðra heildarafkomu er ákvarðað með viðurkenndum matsaðferðum. Stuðst er við verðmat sem framkvæmd eru af óháðum þriðja aðila auk mats sérfræðinga innan OR. Gangvirðisbreyting Landsnets hf. nam 228 milljónum kr. á árinu 2021 (2020: 706 milljónum kr.) og var hækkunin færð á sérstakan gangvirðisreikning meðal eigið fjár. Sjá nánar í skýringu 32.

1) Lagaákvæði um breytt eignarhald flutningsfyrirtækis raforku kemur til framkvæmda 1. júlí 2022, skv. 19. gr. laga nr. 74/2021. Lögin kveða á um breytt eignarhald Landsnets með þeim hætti að það verði í beinni eigu ríkisins og/eða sveitarfélaga. Fyrir liggja viljayfirlýsingar um viðræður allra eiganda Landsnets, þar með talið Orkuveitu Reykjavíkur, þar sem samið verður um verð fyrir hlut hvers eiganda og greiðslufyrirkomulag fyrir 1. júlí 2022. Eignarhlutur OR í Landsneti hf. í árslok 2021 er því færður á meðal veltufjármuna en ekki fastafjármuna líkt og í árslok 2020.

17. Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

	2021	2020
Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum í ársbyrjun	(5.956.381)	(6.679.329)
Breyting á gangvirði á árinu	<u>6.573.330</u>	<u>722.948</u>
Gangvirði innbyggðra afleiða í raforkusölusamn. í árslok, eign / (skuld)	<u>616.949</u>	<u>(5.956.381)</u>
Skipting innbyggðu afleiðanna er eftirfarandi:		
Langtímahluti innbyggðra afleiða, eign / (skuld)	(931.389)	(4.907.730)
Skammtímahluti innbyggðra afleiða eign / (skuld)	<u>1.548.338</u>	<u>(1.048.651)</u>
Innbyggðar afleiður samtals	<u>616.949</u>	<u>(5.956.381)</u>

Frekari umfjöllun um innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum má finna í skýringu 28 c.

Skýringar

18. Áhættuvarnarsamningar

Áhættuvarnarsamningar á gangvirði gegnum rekstrarreikning:	2021	2020
Fastafjármunir		
Áhættuvarnarsamningar	73.264	509.904
Veltufjármunir		
Áhættuvarnarsamningar	17.036	45.399
Langtímaskuldir		
Áhættuvarnarsamningar	(332.279)	(571.981)
Skammtímaskuldir		
Áhættuvarnarsamningar	(1.584.188)	(846.690)

Áhættuvarnarsamningar eru metnir með núvirtu framtíðargreiðslufleði og markaðsgögn notuð við verðlagninguna.

19. Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinast þannig:

	Skatteign	Skattskuld	Samtals
2021			
Tekjuskattseign (-skuldbinding) í ársbyrjun	6.675.003 (14.662.897) (7.987.895)
Reiknaður tekjuskattur ársins	(2.888.687)	(1.263.699)	(4.152.386)
Tekjuskattur til greiðslu	26.614	1.727.336	1.753.949
Tekjuskattsáhrif af endurmati	0 (2.654.292)	(2.654.292)
Aðrar breytingar	0 (76.227)	(76.227)
Tekjuskattseign (-skuldbinding) í árslok	3.812.930 (16.929.779)	(13.116.849)
2020			
Tekjuskattseign (-skuldbinding) í ársbyrjun	4.879.759 (14.679.794)	(9.800.035)
Reiknaður tekjuskattur ársins	1.775.858 (1.697.238)	78.620
Tekjuskattur til greiðslu	19.386	1.828.184	1.847.570
Aðrar breytingar	0 (114.050)	(114.050)
Tekjuskattseign (-skuldbinding) í árslok	6.675.003 (14.662.897)	(7.987.895)

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinast þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	31.12.2021		31.12.2020	
	Skatteign	Skattskuld	Skatteign	Skattskuld
Varanlegir rekstrarfjármunir	840.820 (17.344.151)	788.958 (14.809.204)
Innbyggðar afleiður	(231.973)	0	2.239.599	0
Aðrir liðir	635.223	414.372	1.954.481	108.290
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	2.568.859	0	1.691.965	38.016
Tekjuskattseign (-skuldbinding) í árslok	3.812.930 (16.929.779)	6.675.003 (14.662.897)

Skýringar

19. Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding, frh.

Yfirfæranlegt skattalegt tap

Samkvæmt gildandi skattalöggjöf er yfirfæranlegt skattalegt tap nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði í 10 ár frá því það myndast. Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok er nýtanlegt sem hér segir:

	2021	2020
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2017, nýtanlegt til ársins 2027	0	159.548
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2018, nýtanlegt til ársins 2028	41.429	41.429
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2019, nýtanlegt til ársins 2029	2.059.754	2.059.754
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2020, nýtanlegt til ársins 2030	2.398.725	2.429.258
Yfirfæranlegt skattalegt tap ársins 2021, nýtanlegt til ársins 2031	2.332.165	0
Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok	6.832.073	4.689.989

Stjórnendur hafa lagt mat á nýtingu yfirfæranlegs skattalegs taps og gert áætlanir um skattskyldan hagnað næstu ár. Tekjuskattseign vegna yfirfæranlegs taps er færð upp að því marki sem talið er að það nýstist.

20. Birgðir

	2021	2020
Efnisbirgðir	1.337.505	1.249.674

Efnisbirgðir samanstanda af efni til viðhalds framleiðslu- og dreifikerfa samstæðunnar. Hluti birgða er skilgreindur sem öryggisbirgðir, þ.e. þær birgðir sem verða að vera til staðar til að bregðast við bilunum eða viðhaldi jafnvel þó veltuhraði þeirra sé lítil. Verðmæti birgða er yfirfarið reglulega. Birgðir til endurnýjunar og nýbygginga eru eignfærðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna sem hluti af kostnaði við eignir í byggingu.

21. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig í árslok:	2021	2020
Viðskiptakröfur, stórnotendur	1.159.284	838.993
Viðskiptakröfur, smásala	4.613.079	4.756.092
Viðskiptakröfur, samtals	5.772.363	5.595.085
Óbein niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(147.214)	(155.258)
	5.625.149	5.439.828
Aðrar skammtímakröfur greinast þannig í árslok:		
Fjármagnstekjuskattur	166.192	176.318
Áfallnar vaxtatekjur	3.509	61.334
Kröfur á starfsmenn	2.676	4.307
Aðrar kröfur	502.025	162.903
	674.401	404.863

22. Handbært fé, bundið fé og markaðsverðbréf

Handbært fé, bundin innistæða og markaðsverðbréf greinist þannig í árslok:	2021	2020
Bankainnstæður, bundnar í þrjá til tólf mánuði	0	6.500.000
Markaðsverðbréf	14.657.369	8.366.902
	14.657.369	14.866.902
Handbært fé, laust innan þriggja mánaða	10.319.874	15.820.051

Skýringar

23. Eigið fé

Eiginfjárlutfall samstæðunnar í árslok var 51,6% (2020: 47,7%). Ávöxtun eiginfjár var jákvæð um 6,2% á árinu 2021 (2020: jákvæð um 3,1%).

Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna

Endurmatsreikningur samstæðunnar samanstendur af endurmatshækkunum rekstrarfjármuna að teknu tilliti til tekjuskatts. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning og millifærðar á sama tíma af endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé.

Þýðingarmunur

Á þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til vegna umreiknings reikningsskila starfsemi með annan starfsrækslugjaldmiðil en íslenskar krónur.

Gangvirðisreikningur

Gangvirðisreikningur samanstendur af breytingum á mati á fjáreignum til sölu að teknu tilliti til tekjuskatts.

Bundinn hlutdeildarreikningur

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum að færa hlutdeild í afkomu dóttur- eða hlutdeildarféлага, sem færð er í rekstrarreikning og er umfram móttækinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, á bundinn hlutdeildarreikning meðal eigin fjár.

Bundið eigið fé vegna þróunar

Samkvæmt lögum nr. 3/2006 ber félögum sem eignfæra þróunarkostnað að færa sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á sérstakan lið meðal eigin fjár sem óheimilt er að úthluta arði af.

Óráðstafað eigið fé

Á árinu 2021 var greiddur arður til eigenda að fjárhæð 4.000 milljónir kr. (2020: greiddur arður að fjárhæð 3.000 milljónir kr.).

Skýringar

24. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir samstæðunnar eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Frekari upplýsingar um vaxtaáhættu og gjaldeyrisáhættu eru veittar í skýringu 28. Vaxtaberandi skuldir greinast með eftirfarandi hætti:

	31.12.2021	31.12.2020
Langtímaskuldir		
Skuldir við lánastofnanir	77.649.505	90.611.094
Víkjandi lán frá eigendum	0	3.550.949
Skuldabréfaútgáfa	87.397.686	77.538.410
	165.047.192	171.700.453
Næsta árs afborganir langtímaskulda	(15.187.655)	(19.349.528)
	149.859.537	152.350.925
Skammtímaskuldir		
Næsta árs afborganir langtímaskulda	15.187.655	19.349.528
Vaxtaberandi skuldir samtals	165.047.192	171.700.453

Skilmálar vaxtaberandi skulda

	Lokagjalddagi	31.12.2021		31.12.2020	
		Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:					
Skuldir í CHF	5.10.2027	0,00%	7.166.297	0,00%	8.961.014
Skuldir í EUR	19.12.2027	0,80%	17.390.754	0,77%	20.569.184
Skuldir í USD	26.11.2035	2,03%	34.665.932	2,04%	33.949.380
Skuldir í JPY	10.5.2027	0,02%	2.187.201	0,01%	3.107.268
Skuldir í GBP	26.2.2024	1,11%	1.207.197	1,13%	1.589.628
Skuldir í SEK	5.10.2027	0,02%	2.069.306	0,06%	2.611.626
			64.686.686		70.788.101
Skuldir í íslenskum krónum:					
Verðtryggðar	18.2.2055	2,62%	81.376.580	2,76%	84.547.786
Óverðtryggðar	18.2.2042	4,06%	18.983.926	2,96%	16.364.565
			100.360.506		100.912.352
Vaxtaberandi skuldir samtals			165.047.192		171.700.453

Afborganir vaxtaberandi lána greinast þannig næstu ár:

31.12.2021

Árið 2022.....	15.187.655
Árið 2023.....	19.196.497
Árið 2024.....	15.082.367
Árið 2025.....	15.967.229
Árið 2026.....	14.038.102
Síðar	85.575.342
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun	165.047.192

31.12.2020

Árið 2021.....	19.349.528
Árið 2022.....	14.927.515
Árið 2023.....	19.046.846
Árið 2024.....	14.967.994
Árið 2025.....	14.734.478
Síðar	88.674.091
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun.....	171.700.453

Skýringar

24. Vaxtaberandi skuldir, frh.

Breyting vaxtaberandi skulda á árinu greinist þannig:

	2021	2020
Hreyfingar með greiðsluáhrif		
Vaxtaberandi skuldir 1. janúar	171.700.453	154.019.113
Ný lántaka	14.283.912	29.965.498
Afborganir	(24.183.955)	(22.225.138)
Hreyfingar án greiðsluáhrifa		
Gengismunur	(678.424)	7.235.628
Verðbætur	3.925.206	2.705.352
Vaxtaberandi skuldir 31. desember	165.047.192	171.700.453

Ábyrgðir og veðsetningar

Eigendur móðurfyrirtækisins eru í hlutfallslegri ábyrgð fyrir 42,1% af vaxtaberandi skuldum samstæðunnar. Samstæðan hefur ekki veðsett eignir sínar til tryggingar á skuldum.

Fjárhagsskilyrði lánasamninga

Lán að fjárhæð 102.279 milljónir kr. eru með tilteknum fjárhagsskilyrðum sem snúa að hlutföllum endurgreiðslutíma lána miðað við EBITDA og vaxta sem hlutfall af EBITDA (31.12.2020: 81.617 milljónir kr.). Einnig er horft til þess að markmið áætlana séu innan ákveðinna vikmarka. Stjórnendur fara reglulega yfir fjárhagsskilyrðin og er mat stjórnenda að ekki sé hætt á að þau falli. Í lok árs 2021 stóðst samstæðan öll fjárhagsskilyrði lánasamninga.

25. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding kemur til vegna réttinda núverandi og fyrrverandi starfsmanna samstæðunnar í réttindatengdum lífeyriskerfum.

Í árslok var áfallin lífeyrisskuldbinding samstæðunnar metin um 665,9 milljónir kr., núvirt miðað við 2% vexti, að teknu tilliti til hlutdeildar í hreinni eign lífeyrissjóðsins (2020: 692,0 milljónir kr.). Samstæðan uppfærir lífeyrisskuldbindinguna samkvæmt mati tryggingastærðfræðings þegar það liggur fyrir ár hvert. Forsendur um lífslíkur eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Áætluð hækkun skuldbindingarinnar á árinu byggir á almennri hækkun launa að teknu tilliti til vaxta. Sá hluti skuldbindingarinnar sem áætlaður er til greiðslu á árinu 2022 er færður meðal skammtímaskulda.

	2021	2020
Lífeyrisskuldbinding í ársbyrjun	692.027	753.084
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna á árinu	(35.315)	(33.483)
Hækkun (lækkun) á lífeyrisskuldbindingu á árinu	9.167	(27.574)
Lífeyrisskuldbinding í árslok	665.879	692.027
Langtímahluti lífeyrisskuldbindingar	630.879	659.027
Skammtímahluti lífeyrisskuldbindingar	35.000	33.000
Lífeyrisskuldbinding í árslok	665.879	692.027

Skýringar

26. Aðrar skammtímaskuldir

Aðrar skammtímaskuldir greinast þannig í árslok:	2021	2020
Ógreidd opinber gjöld	670.554	428.076
Ógreidd laun og launatengdir liðir	1.711.810	1.750.339
Áfallin vaxtagjöld	790.891	751.557
Næsta árs greiðslur vegna lífeyrisskuldbindingar	35.000	33.000
Gjaldfallnir afleiðusamningar*	3.335.937	740.000
Aðrar skuldir	154.226	85.663
Aðrar skammtímaskuldir samtals	6.698.418	3.788.635

* Sjá umfjöllun í skýringu 37.

27. Áhættustýring og fjármálagerningar

Áhættustefna Orkuveitu Reykjavíkur felur í sér að í allri starfsemi samstæðunnar sé gætt að áhættu og með því stuðlað að ábyrgum og skilvirkum ákvörðunum sem og stjórnunarháttum. Áhættuhandbók lýsir heildarsýn stjórnar að þessu leyti. Hún skilgreinir jafnframt tegundir áhættu, mælikvarða við mat á þeim ásamt aðferðum og mörkum. Ein grunnstoð áhættuhandbókar er að kortleggja þá áhættuþætti sem skipta máli í þessu samhengi, mæla áhrif þeirra og skilgreina ásættanleg mörk við stýringu þeirra.

Ákvörðunartaka og eftirlit með framkvæmd áhættustefnunnar er hjá áhætturáði. Forstjóri skipar áhætturáð sem fer með umboð stjórnar í meðhöndlun áhættu. Áhætturáð fylgist með að:

- að móta tillögu að áhættustefnu og áhættumörkum fyrir stjórn
- að viðhlítandi aðferðir séu notaðar við mat og mælingar á áhættu
- að eftirlitskerfi með áhættu séu til staðar og séu skilvirk
- að áhættustefnu stjórnar sé fylgt í rekstri Orkuveitu Reykjavíkur
- að farið sé yfir frávik frá stefnu og þeim eftir atvikum vísað til stjórnar
- að vakta rekstraráhættu samstæðunnar

Markmið áhættustýringar er að fylgjast með, greina og stýra bæði fjárhags- og rekstraráhættum samstæðunnar.

Fjárhagsleg áhætta greinist í:

- Markaðsáhætta, sem fjallað er um í skýringu 28
- Lausafjárahætta, sem fjallað er um í skýringu 29
- Mótaðilaáhætta, sem fjallað er um í skýringu 30
- Rekstraráhætta, sem fjallað er um í skýringu 31

28. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla, álverðs, vaxta og annarra verðbreytinga hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjármálagerninga. Miðað við núverandi efnahagsreikning er markaðsáhætta Orkuveitu Reykjavíkur einkum rakin til breytinga á vöxtum, gjaldmiðlum, verðbólgu og álverðs en áhætta vegna markaðsverðbréfa, s.s. hluta- og skuldabréfa er minni. Áhættan sem vegur mest hjá samstæðunni er því þrenns konar:

- a. Gjaldeyrissáhætta vegna eigna og skulda í efnahagsreikningi og sjóðstreymis í erlendra mynt
- b. Vaxtaáhætta vegna lána og samninga samstæðunnar í greiðsluflæði og gangvirðis fjármálagerninga
- c. Álverðsáhætta vegna álverðstengdra raforkusamninga

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hættan á því að breytingar í gengi gjaldmiðla hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Gjaldeyrissáhætta er mæld sem mismunur milli eigna og skulda í hverri mynt þar sem tillit er tekið til allra eigna og skulda, framvirkra samninga og annarra afleiða. Áhættustýringu er heimilt að nota framvirka samninga og gjaldmiðlaskiptasamninga til að draga úr áhættu vegna gengisbreytinga. Samþykkt hafa verið mörk um lágmarks/hámarks gjaldeyrismisvægi í sjóðstreymi til næstu 5 fjárhagsára.

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna sölusamninga, innkaupa og langtímalána í mismunandi gjaldmiðlum. Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru bandarískur dollar (USD), evra (EUR) og svissneskir frankar (CHF).

Af vaxtaberandi lánnum samstæðunnar eru um 39% í erlendum gjaldmiðlum. Samstæðan hefur gert langtíma sölusamninga á raforku í erlendum gjaldmiðlum. Væntar tekjur vegna umfangsmestu sölusamninga í erlendum gjaldeyri námu á uppgjörsteggi um 69.130 milljónum kr. (2020: 67.430 milljónir kr.) Sú fjárhæð er byggð á framvirku verði á áli á LME (London Metal Exchange), gengi USD og langtíma væntingum um verðþróun samkvæmt mati CRU, óháðum matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörsteggi. Til viðbótar ofangreindu hafa verið gerðir aðrir smærri og umfangsminni sölusamningar í erlendum gjaldeyri.

Gengi helstu gjaldmiðla á árinu:	2021	2020	31.12.2021	31.12.2020
	Meðalgengi		Árslokagengi	
CHF	138,974	144,330	142,830	144,380
EUR	150,189	154,520	147,600	156,100
USD	127,047	135,270	130,380	127,210
JPY	1,157	1,270	1,133	1,234
GBP	174,707	173,590	175,730	173,550
SEK	14,807	14,750	14,392	15,569
CAD	101,304	100,950	102,420	99,910
Þröng viðskiptavog SÍ	196,103	200,920	195,602	200,456

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrishætta, frh.

Gjaldeyrishætta í efnahag

Gjaldeyrishætta samstæðunnar er eftirfarandi:

31.12.2021	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(7.166.297)	(17.390.754)	(34.665.932)	(2.187.201)	(2.069.306)		(1.207.197)	(64.686.686)
Viðskiptakröfur/(skuldir)		(167.991)	914.978		(401)	(30.995)	(4.515)	711.075
Handbært fé	2.320	133.458	1.809.111	1.058	1.171	2.754	51.655	2.001.527
Innbyggðar afleiður			616.949					616.949
Áhættuvarnarsamningar		(1.826.166)					(1.826.166)	(1.826.166)
Kröfur/(skuldir) innan samstæðu*		(4.463.001)			(1.148.899)		(5.611.900)	(5.611.900)
Langtímalán til tengdra aðila*			44.459.387					44.459.387
Samtals áhætta yfir rekstur	(7.163.977)	(17.425.288)	6.845.327	(2.186.143)	(2.068.536)	(1.177.141)	(1.160.056)	(24.335.813)
Eigið fé dótturfélags í USD**			58.241.335					58.241.335
Eignarhlutir í öðrum félögum			6.095.000					6.095.000
Samtals áhætta yfir rekstur og eigið fé	(7.163.977)	(17.425.288)	71.181.662	(2.186.143)	(2.068.536)	(1.177.141)	(1.160.056)	40.000.521

(*) Starfrækslugjaldmiðill ON Power ohf. er USD og færast gengismunur yfir hagnað/(tap) af eignum og skuldum félagsins í ISK. Jafnframt færast gengismunur í móðurfélagi vegna erlendra eigna og skulda móðurfélagsins gagnvart dótturfélagi þess, ON Power ohf.

(**) Starfrækslugjaldmiðill ON Power ohf. er USD og reiknast þýðingarmunur yfir eigið fé samstæðunnar vegna breytinga á gengi USD/ISK.

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

a. Gjaldeyrishætta, frh.

Gjaldeyrishætta í efnahag, frh.

31.12.2020	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(8.961.014)	(20.569.184)	(33.949.380)	(3.107.268)	(2.611.626)		(1.589.628)	(70.788.101)
Viðskiptakröfur/(skuldir)	0	217	196.989	0	(1.606)	113.460	(21.608)	287.452
Handbært fé	260.965	809.126	4.411.361	25.911	113.225	272.975	228.289	6.121.853
Innbyggðar afleiður			(5.956.381)					(5.956.381)
Áhættuvarnarsamningar	(34.130)	(829.238)						(863.369)
Kröfur/(skuldir) innan samstæðu*	(126)	(2.066.939)				(838.481)		(2.905.546)
Langtímalán til tengdra aðila*			45.817.850					45.817.850
Samtals áhætta yfir rekstur	(8.700.049)	(19.794.098)	7.624.262	(3.081.357)	(2.500.008)	(452.046)	(1.382.947)	(28.286.243)
Eigið fé dótturfélags í USD**			54.907.420					54.907.420
Eignarhlutir í öðrum félögum			5.867.000					5.867.000
Samtals áhætta yfir rekstur og eigið fé	(8.700.049)	(19.794.098)	68.398.682	(3.081.357)	(2.500.008)	(452.046)	(1.382.947)	32.488.177

(*) Starfrækslugjaldmiðill ON Power ohf. er USD og færast gengismunur yfir hagnað/(tap) af eignum og skuldum félagsins í ISK. Jafnframt færast gengismunur í móðurfélagi vegna erlendra eigna og skulda móðurfélagsins gagnvart dótturfélagi þess, ON Power ohf.

(**) Starfrækslugjaldmiðill ON Power ohf. er USD og reiknast þýðingarmunur yfir eigið fé samstæðunnar vegna breytinga á gengi USD/ISK.

Næmnigreining

Styrking á gengi íslensku krónunnar um 10% gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði breytt hagnaði (tapi) og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir fyrir tekjuskatt. Veiking íslensku krónunnar um 10% gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði sömu áhrif en í gagnstæða átt. Greiningin byggir á því að allar breytur, sérstaklega vextir og álverð, haldist óbreyttar.

	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
	Hagnaður eða (tap)							
Árið 2021	716.398	1.742.529	(684.533)	218.614	206.854	117.714	116.006	2.433.581
Árið 2020	870.005	1.979.410	(762.426)	308.136	250.001	45.205	138.295	2.828.624
	Eigið fé							
Árið 2021	716.398	1.742.529	(7.118.166)	218.614	206.854	117.714	116.006	(4.000.052)
Árið 2020	870.005	1.979.410	(6.839.868)	308.136	250.001	45.205	138.295	(3.248.818)

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

b. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta, er áhættan á því að breytingar á vöxtum hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Samstæðan býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda og fjármálagerninga á gangvirði. Skuldir bera bæði fasta og breytilega vexti og er meirihluti þeirra með fasta vexti. Áhættustýring fylgist sérstaklega með að vaxtaáhætta sé innan skilgreindra marka og nýtir heimildir til að stýra vaxtaáhættu með afleiðusamningum þar sem skilgreind hafa verið mörk um lágmarks/hámarks fastvaxtahlutfall í sjóðstreymi til næstu 5 fjárhagsára. Á árinu 2022 hafa 82% af gjalddögum vaxtaberandi skulda, að teknu tilliti til áhættuvarnasamninga, verið festir.

Vaxtaberandi fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar greinast þannig:

Fjármálagerningar með fasta vexti	31.12.2021	31.12.2020
Fjárskuldir	(99.241.377)	(100.944.357)
Fjármálagerningar með breytilega vexti		
Fjárskuldir	(65.805.815)	(70.756.095)
Fjármálagerningar á gangvirði		
Markaðsverðbréf	14.657.369	8.366.902
Áhættuvarnasamningar	(1.826.167)	(863.369)
	<u>12.831.203</u>	<u>7.503.534</u>

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum vaxta á sjóðstreymi til eins árs og fjármálagerninga færða á gangvirði í gegnum rekstur og sjóðstreymi að teknu tilliti til tekjuskatts. Greiningin var unnin með sama hætti árið 2020.

Næmigreining vaxta

	Næmi sjóðstreymis		Næmi gangvirðis	
	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun
31.12.2021				
Innbyggðar afleiður	0	0	50.306 (54.110)
Eignarhlutir í félögum	0	0 (1.625.771)	3.246.739
Áhættuvarnasamningar	41.117 (41.117)	25.646 (51.718)
Vaxtaberandi skuldir	(220.795)	220.795	0	0
	<u>(179.678)</u>	<u>179.678</u>	<u>(1.549.819)</u>	<u>3.140.910</u>
31.12.2020				
Innbyggðar afleiður	0	0	144.689 (152.710)
Eignarhlutir í félögum	0	0 (1.418.445)	2.881.957
Áhættuvarnasamningar	57.369 (57.369)	35.582	27.176
Vaxtaberandi skuldir	(246.943)	246.943	0	0
	<u>(189.574)</u>	<u>189.574</u>	<u>(1.238.174)</u>	<u>2.756.423</u>

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta

Álverðsáhætta er áhætta á því að breyting á álverði hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Á uppgjörstími er álverðstengd raforkusala á grundvelli tveggja samninga, einn við Norðurál vegna Grundartanga og einn við Norðurál Helgúvík vegna Helgúvíkur. Hvað varðar samning við Norðurál Helgúvík hefur afhending að hluta farið fram með afhendingu á Grundartanga. Raforkusölusamningar þessir eru gerðir í dollurum og er verð á rafmagni tengt heimsmarkaðsverði á áli. Tekjur af raforkusölusamningum sem tengdir eru álverði námu 16,1% af heildartekjum samstæðunnar á árinu 2021 (2020: 12,7%).

Til að draga úr álverðsáhættu hefur Orkuveita Reykjavíkur gert afleiðusamninga til að draga úr sveiflum álverðstengdra tekna. Áhættustýring hefur heimild til að verja álverðsáhættu og samþykkt hafa verið lágmarks/hámarks varnarhlutföll til næstu 5 fjárhagsára. Á uppgjörstími námu varnir 89% af áætlaðri álverðstengdri sölu næstu 12 mánaða (31.12.2020: 56%).

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

Raforkusölusamningar tengdir álverði fela í sér innbyggðar afleiður, þar sem tekjur af þeim eru háðar breytingum á heimsmarkaðsverði á áli í framtíðinni. Í samræmi við ákvæði alþjóðlegra reikningsskilastaðla um fjármálagerninga hefur gangvirði innbyggðra afleiða vegna Grundartanga og að hluta til vegna Helgúvíkur verið metið og fært í reikningsskilin.

Þar sem markaðsverð á innbyggðum afleiðum liggur ekki fyrir hefur verið lagt mat á gangvirði þeirra með viðurkenndum matsaðferðum. Ákvarðað hefur verið vænt núvirt greiðsluflæði samninga á uppgjörstími miðað við framvirkt verð á áli á LME (London Metal Exchange) og langtíma væntinga um verðþróun á áli. Langtíma væntingar eru byggðar á mati CRU, óháðs matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörstími. Frá núvirtu greiðsluflæði á uppgjörstími hefur verið dregið vænt núvirt greiðsluflæði samninga á uppgjörstími miðað við forsendur um álverð sem lágu til grundvallar á upphafsdegi samninga. Mismunurinn er gangvirði afleiðunnar. Gengið er út frá því að afleiðan hafi ekkert virði á upphafsdegi samnings.

Innbyggðar afleiður raforkusölusamninga sem færðar eru í reikningsskilin eru færðar til eigna og skulda í efnahagsreikningi á gangvirði á uppgjörstími og gangvirðisbreyting uppgjörstímabilsins er færð í rekstrarreikning meðal tekna og gjalda af fjáreignum og fjárskuldum.

Skýringar

28. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta, frh.

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum álverðs á fjármálagerninga færða á gangvirði að teknu tilliti til tekjuskatts.

Næmnigreining álverðs

31.12.2021	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(3.827.863)	3.827.863
Álvarnir	983.022	(1.058.701)
Samtals	(2.844.840)	2.769.162

31.12.2020	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(3.382.919)	3.382.919
Álvarnir	309.029	(585.965)
Samtals	(3.073.890)	2.796.954

d. Önnur markaðsáhætta

Önnur markaðsáhætta, s.s. vaxtaálagsáhætta og hlutabréfaáhætta er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum er óverulegur hluti af starfsemi samstæðunnar að lausafjárstýringu undanskilinni. Virði þeirra fjáreigna sem bundnar eru í sjóðum eða í eignastýringu er háð breytingum á markaði t.a.m. vegna verðbreytinga á skuldabréfa- og hlutafjármarkaði. Sjá nánar í skýringu 29 um lausafjánhættu.

29. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við fjárhagslegar skuldbindingar sínar. Markmið samstæðunnar er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum.

OR átti í lok ársins 10.320 milljónir kr. handbært fé auk markaðsverðbréfa að fjárhæð 14.657 milljónir kr. Sjóðstaða OR var því alls 24.977 milljónir kr. í árslok 2021. Á sama tíma átti OR einnig ónýttar lánsheimildir og opnar lánalínur að fjárhæð 9.629 milljónir kr. Samtals átti OR þannig 34.606 milljónir kr. tryggt lausafé í árslok 2021. Samsvarandi fjárhæð í lok árs 2020 nam 42.463 milljónir kr.

Skýringar

29. Lausafjánhætta frh.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur, greinast þannig:

31.12.2021

	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Eftir meira en 5 ár
Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður						
Viðskiptakröfur	5.625.149	5.625.149	5.625.149	0	0	0
Aðrar kröfur	674.401	674.401	674.401	0	0	0
Markaðsverðbréf ..	14.657.369	14.657.369	14.657.369	0	0	0
Handbært fé	10.319.874	10.319.874	10.319.874	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(165.047.192)	(200.378.478)	(18.625.353)	(22.318.196)	(53.368.080)	(106.066.850)
Viðskiptaskuldir	(3.522.684)	(3.522.684)	(3.522.684)	0	0	0
Aðrar skuldir	(6.698.418)	(6.698.418)	(6.698.418)	0	0	0
	(143.991.500)	(179.322.787)	2.430.339	(22.318.196)	(53.368.080)	(106.066.850)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf- orkusölusamn. ...	616.949	69.130.064	10.143.657	9.607.663	25.259.708	24.119.036
Áhættuvarnar- samningar	(1.826.167)	(3.008.122)	(2.653.618)	(437.654)	83.150	0
	(1.209.217)	66.121.941	7.490.038	9.170.009	25.342.859	24.119.036

31.12.2020

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Viðskiptakröfur	5.439.828	5.439.828	5.439.828	0	0	0
Aðrar kröfur	404.863	404.863	404.863	0	0	0
Bundnar innst.	6.500.000	6.500.000	6.500.000	0	0	0
Markaðsverðbréf ..	8.366.902	8.366.902	8.366.902	0	0	0
Handbært fé	15.820.051	15.820.051	15.820.051	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(171.700.453)	(204.856.007)	(22.613.652)	(17.798.455)	(55.995.854)	(108.448.045)
Viðskiptaskuldir	(2.822.579)	(2.822.579)	(2.822.579)	0	0	0
Aðrar skuldir	(3.788.635)	(3.788.635)	(3.788.635)	0	0	0
	(141.780.023)	(174.935.577)	7.306.778	(17.798.455)	(55.995.854)	(108.448.045)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf- orkusölusamn. ...	(5.956.381)	67.430.057	7.055.996	7.187.410	22.620.445	30.566.207
Áhættuvarnar- samningar	(863.369)	(1.409.052)	(835.698)	(547.501)	(25.854)	0
	(6.819.749)	66.021.005	6.220.298	6.639.909	22.594.591	30.566.207

Komi til endurfjármögnunar langtímalána til lengingar lánstíma má gera ráð fyrir að dreifing greiðsluflæðis verði önnur en að ofan greinir.

Skýringar

30. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta samstæðunnar er einkum vegna raforkusölusamninga til iðnaðar og afleiðusamninga sem eru gerðir í áhættuvarnarskyni. Einnig er til staðar mótaðilaáhætta vegna smásölu, en tap vegna vangoldinna krafna er óverulegt og hefur takmörkuð áhrif á afkomu samstæðunnar. Beitt er heimild í IFRS 15 til þess að líta framhjá fjármögnunarpætti krafna sem búist er við að innheimtist á innan við ári.

Við gerð samninga er reynt að tryggja eftir fremsta megni að mótaðilinn sé traustur og uppgjör stærri mótaðila eru skoðuð reglulega sem og lánshæfismat þeirra.

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem greinist þannig:

	31.12.2021	31.12.2020
Viðskiptakröfur	5.625.149	5.439.828
Aðrar skammtímakröfur	674.401	404.863
Áhættuvarnarsamningar	90.300	555.303
Bundnar innstæður	0	6.500.000
Markaðsverðbréf	14.657.369	8.366.902
Handbært fé	10.319.874	15.820.051
Samtals	31.367.093	37.086.946

Fjáreignir samkvæmt sundurliðun hér að ofan eru flokkaðar á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Flokkun þeirra má sjá í skýringu 33.

Mesta mögulega tap vegna viðskiptakrafna á reikningsskiladegi eftir viðskiptavinum:

Viðskiptakröfur, stórnotendur	1.159.284	838.993
Viðskiptakröfur, smásala	4.465.865	4.600.835
Samtals	5.625.149	5.439.828

Aldursgreining og virðisrýrnun viðskiptakrafna

Árið 2021	Nafnverð	Virðisrýrnun	Bókfært verð
Ógjaldfallnar kröfur	5.378.359	75.128	5.303.232
Gjaldfallnar kröfur, 1 til 30 dagar	271.988	9.847	262.140
Gjaldfallnar kröfur, 31 til 90 dagar	38.721	3.267	35.453
Gjaldfallnar kröfur, eldri en 91 dagar	83.295	58.972	24.324
Samtals	5.772.363	147.214	5.625.149
Árið 2020	Nafnverð	Virðisrýrnun	Bókfært verð
Ógjaldfallnar kröfur	5.216.756	72.019	5.144.737
Gjaldfallnar kröfur, 1 til 30 dagar	215.463	5.640	209.823
Gjaldfallnar kröfur, 31 til 90 dagar	50.471	7.952	42.519
Gjaldfallnar kröfur, eldri en 91 dagar	112.396	69.647	42.749
Samtals	5.595.085	155.258	5.439.828

Skýringar

30. Mótaðilaáhætta, frh.

Breyting á virðisrýrnun viðskiptakrafna innan ársins greinist þannig:

	2021	2020
Staða 1.1.	155.258	99.749
Afskrifað á árinu	51.485	66.194
Bókfærð virðisrýrnun	(59.528) (10.685)
Staða 31.12.	147.214	155.258

Samstæðan færir niður viðskiptakröfur vegna áætlaðrar virðisrýrnunar. Virðisrýrnun viðskiptakrafna er metin á hverjum uppgjörstigi af stjórnendum. Lagt er mat á innheimtanleika krafna, bæði almennt og sértækt vegna krafna sem komnar eru í talsverð vanskil. Við mat á almennri niðurfærslu er byggt á sögulegri tapsreynslu, aldursgreiningu krafna og almennu efnahagsástandi. Ekki er talin þörf á niðurfærslu annarra skammtímakrafna.

Kröfur sem verða til vegna fráveitu og vatnsveitu eru með lögveð í fasteignum og því er ekki færð niðurfærsla vegna þeirra.

Þjónustusvið samstæðunnar sér um innheimtu viðskiptakrafna og sér að mestu um upplýsingagjöf til viðskiptavina vegna þeirra. Innheimta fer fram eftir vel skilgreindu ferli þar sem m.a. er gætt að samræmdu verklagi við úrlausn innheimtumála.

Virðisrýrnun viðskiptakrafna er færð meðal annars rekstrarkostnaðar í rekstrarreikningi.

31. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem hætta á tjóni eða skaða sem getur orðið vegna ófullnægjandi innri ferla eða kerfa, bilunar í búnaði, háttsemi starfsfólks eða vegna ytri þátta í rekstrarumhverfi. Stjórnendur meta rekstraráhættu og fylgst er með þekktum rekstraráhættum félagsins og þær metnar með reglubundnum hætti.

Skýringar

32. Gangvirði

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Bókfært verð fjáreigna og fjárskulda á uppgjörstigi er jafnt og gangvirði þeirra, fyrir utan vaxtaberandi skuldir sem eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Bókfært verð og gangvirði þeirra greinist með eftirfarandi hætti:

	31.12.2021		31.12.2020	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi skuldir	165.047.192	176.771.819	171.700.453	183.772.703

Gangvirði vaxtaberandi skulda er reiknað núvirði höfuðstóls og vaxta, sem er afvaxtað með markaðsvöxtum, auk viðeigandi áhættuálags á uppgjörstigi. Gangvirði vaxtaberandi skulda er flokkað sem stig 2.

Vextir við mat á gangvirði

Þar sem við á er notaður vaxtaferill á uppgjörstigi þegar vænt sjóðstreymi er núvirt. Vextirnir greinast þannig:

	31.12.2021	31.12.2020
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	7,99% til 9,49%	9,58% til 10,72%
Áhættuvarnarsamningar	0,1% til 1,3%	-0,6% til 0,2%
Vaxtaberandi skuldir	0,49% til 3,88%	0,45% til 3,32%

Stig gangvirðis

Taflan sýnir fjármálagerninga sem færðir eru í reikningsskilin, flokkaða eftir stigi gangvirðis. Stig gangvirðis eru skilgreind út frá verðmatsaðferð á eftirfarandi hátt:

Stig 1: Uppgefin verð á virkum markaði fyrir sams konar eignir og skuldir.

Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgefnum verðum á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleiðd af verðum).

Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að öllu leiti að afla á markaði. Verðmat á eignarhlutum í félögum er unnið af starfsmönnum OR og ytri sérfræðingum og byggir á afkomu og opinberum gögnum um framtíðartekjur og -fjárfestingar undirliggjandi eigna.

31.12.2021	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
Eignarhlutir í félögum	0	0	6.150.680	6.150.680
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0	0	616.949	616.949
Áhættuvarnarsamningar	0 (1.826.167)	0 (1.826.167)
Markaðsverðbréf	14.657.369	0	0	14.657.369
	14.657.369 (1.826.167)	6.767.629	19.598.832

31.12.2020

Eignarhlutir í félögum	0	0	5.922.680	5.922.680
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0	0 (5.956.381)	(5.956.381)
Áhættuvarnarsamningar	0 (863.369)	0 (863.369)
Markaðsverðbréf	8.366.902	0	0	8.366.902
	8.366.902 (863.369)	(33.701)	7.469.833

Skýringar

32. Gangvirði, frh.

Breyting á eignum sem falla undir stig 3 greinist með eftirfarandi hætti á árinu:	2021	2020
Staða 1.1.	(33.701)	(1.463.062)
Matsbreyting	6.801.330	1.429.361
Staða 31.12.	6.767.629	(33.701)

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum eru til lengri tíma en tíu ára og því flokkaðar undir 3. stig þar sem framtíðarmarkaður áls nær eingöngu yfir tíu ár.

Mat á gangvirði

Hluti af fjáreignum og fjárskuldum samstæðunnar eru metnar á gangvirði. Gangvirði þessara eigna og skulda er ákvarðað samkvæmt markaðsgögnum eða verðum í nýlegum viðskiptum liggja þessar upplýsingar fyrir. Annars er viðurkenndum verðmatsaðferðum beitt. Nánari upplýsingar um gangvirðisútreikninga má finna í umfjöllun um þessar eignir og skuldir í skýringum nr. 16, 17 og 18.

33. Yfirlit um fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	31.12.2021			31.12.2020		
	Afskrifað kostnaðarverð	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu	Afskrifað kostnaðarverð	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu
Eignarhlutar í öðrum félögum	55.680			55.680		5.867.000
Eignarhlutar til sölu			6.095.000			0
Innb. afleiður í raforkus.samn.		616.949		(5.956.381)		
Áhættuvarnir		90.300		555.303		
Viðskiptakröfur	5.625.149			5.439.828		
Aðrar sk.kr.	674.401			404.863		
Fyrirgramgreiddur kostnaður	328.780			227.706		
Bundar innst. og markaðsverðbréf ..		14.657.369		6.500.000	8.366.902	
Handbært fé	10.319.874			15.820.051		
Vaxtab. skuldir	(165.047.192)			(171.700.453)		
Áhættuvarnir		(1.916.467)			(1.418.671)	
Viðskiptaskuldir	(3.522.684)			(2.822.579)		
Fyrirfr.innh. tekjur .	(142.970)			(541.288)		
Aðrar sk.skuld.	(6.698.418)			(3.788.635)		
Samtals	(158.407.380)	13.448.152	6.095.000	(150.404.827)	1.547.153	5.867.000

Skýringar

34. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Reykjavíkurborg, stofnanir og félag undir stjórn borgarinnar, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn og lykilstjórnendur samstæðunnar eru skilgreindir sem tengdir aðilar. Makar þessara aðila og ófjárráða börn falla einnig undir skilgreininguna, ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Viðskipti við tengda aðila

Framangreindir aðilar hafa átt í viðskiptum við samstæðuna á árinu. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg og við ótengda aðila.

Eftirfarandi er yfirlit um helstu viðskipti við tengda aðila á árinu, ásamt yfirliti um kröfur og skuldir samstæðunnar við þessa aðila í árslok. Viðskiptum og stöðum milli félaga innan samstæðunnar er eytt út í samstæðureikningnum og því ekki tilgreind. Upplýsingarnar ná ekki til sölu samstæðunnar á hefðbundnum aðföngum til heimilisreksturs viðkomandi aðila.

Sala til tengdra aðila á árinu var eftirfarandi:	2021	2020
Reykjavíkurborg	1.787.928	2.008.642
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	643.833	660.075
Hlutdeildarfélag	1.040	0
	<u>2.432.801</u>	<u>2.668.717</u>
Kaup á vörum og þjónustu af tengdum aðilum á árinu voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	135.004	87.808
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	95.510	44.537
Hlutdeildarfélag	72.944	65.170
	<u>303.458</u>	<u>197.515</u>
Kröfur á hendur tengdum aðilum í árslok voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	199.107	167.785
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	44.932	38.605
	<u>244.039</u>	<u>206.390</u>
Skuldir við tengda aðila voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	176.414	11.105
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	1.035	0
Hlutdeildarfélag	0	6.994
	<u>177.449</u>	<u>18.099</u>
Vaxtaberandi skuldir við eigendur móðurfyrirtækis voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	0	3.321.522
Akraneskaupstaður	0	196.296
Borgarbyggð	0	33.130
	<u>0</u>	<u>3.550.949</u>
Vaxtagjöld á lán frá eigendum móðurfélags voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	526.868	930.850
Akraneskaupstaður	36.055	53.847
Borgarbyggð	3.113	9.297
	<u>566.036</u>	<u>993.993</u>

Ábyrgðargjald greitt til eigenda er meðal vaxtagjalda í ofangreindu yfirliti. Sjá fjárhæðir og umfjöllun um ábyrgðargjaldið í skýringu 10. Fjallað er um laun stjórnenda í skýringu 7.

Skýringar

35. Dótturfélög í samstæðunni

Dótturfyrirtæki	Meginstarfsemi	Eignarhluti	
		31.12.2021	31.12.2020
Ljósleiðarinn ehf.	Uppbygging og rekstur ljósleiðaranets	100,0%	100,0%
OR Eignir ehf.	Eignarhaldsfélag	100,0%	100,0%
Veitur ehf.	Uppbygging og rekstur veitukerfa	100,0%	100,0%
Orka náttúrunnar ehf.	Vinnsla og sala rafmagns	100,0%	100,0%
ON Power ehf.	Vinnsla og sala rafmagns	100,0%	100,0%
OR vatns- og fráveita sf.	Vatns- og fráveitustarfsemi	100,0%	100,0%
Carbfix ehf.	Ráðgjöf, rannsóknir og nýsköpun	100,0%	100,0%

36. Sjóðstreymisfirlit

Veltufé frá rekstri greinist þannig:

	2021	2020
Hagnaður ársins	12.039.829	5.628.090
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á sjóðstreymi:		
Afskriftir	13.256.961	13.056.194
Söluhagnaður fastafjármuna	(144.286)	(6.978)
Hlutdeildartekjur	3.967	(4.137)
Breyting lífeyrisskuldbindingar	(26.148)	(61.057)
Verðbætur og gengismunur lána	2.160.207	7.542.116
Innbyggð afleiða	(4.101.758)	(451.119)
Tekjuskattsskuldbinding	(59.550)	(2.221.748)
Gjaldfært vegna gjaldeyrisvarna	0	(3.567)
Gangvirðisbreytingar eigna í eignastýringu	(671.804)	(879.564)
Gengismunur af handbæru fé	11.431	(149.367)
Aðrir liðir	(56.419)	(91.460)
Veltufé frá rekstri	22.412.430	22.357.403

Skýringar

37. Önnur mál

Gjaldfallnir afleiðusamningar

Þann 28. janúar 2022 synjaði Hæstiréttur Íslands Orkuveitu Reykjavíkur um áfrýjunarleyfi á niðurstöðu Landsréttar í málsókn þrotabús Glitnis, vegna ágreinings um uppgjör á gjaldmiðlaskiptasamningum sem gerðir voru skömmu fyrir efnahagshrunið 2008. Við þetta ber Orkuveitu Reykjavíkur að greiða þrotabúinu um 3,4 milljarða króna sem eru færðir á meðal annarra skammtímaskulda. Á fyrri árum hefur félagið gjaldfært 740 milljónir vegna málsins og í árslok 2021 voru eftirstöðvar kröfunnar færðar til gjalda.

Viðgerð á höfuðstöðvum

Í lok ágúst 2015 komu í ljós alvarlegar rakaskemmdir á húsnæði OR að Bæjarhálsi 1. Aðgerðir stjórnenda OR hafa frá upphafi miðast að því að skapa fólki viðunandi vinnuaðstöðu og hafa helstu sérfræðingar verið hafðir með í ráðum við helstu ákvarðanir. Þá hefur verið reynt að leita skynsamlegustu leiða til að ráða bót á skemmdum og einnig að grafast fyrir um orsakir þeirra. Árið 2017 var húsinu lokað og starfsemin færð annað. Ákveðið var að fara í ítarlega valkostagreiningu og skoða þá möguleika sem voru í stöðunni. Niðurstaðan var að fjarlægja gallaða útveggi hússins, rétta það af og endurbyggja veggina. OR hefur gert verksamning um endurbætur á húsnæðinu við Ístak. Framkvæmdir hófust í maí 2021 og eru á áætlun. Áætlaður verktími eru 22 mánuðir og upphæð verksamnings við Ístak er um 1.580 millj. kr. en áfallinn framkvæmdakostnaður nú af verksamningi við Ístak er um 270 millj.kr.

Vatnstjón hjá Vatns- og fráveitu

Vatns- og fráveita stóð fyrir framkvæmdum við Suðurgötu sem m.a. fólust í endurnýjun á lögnum. Aðfaranótt 21. janúar 2021 fór stofnlögn vatns í sundur með þeim afleiðingum að vatn flæddi inn í byggingar Háskóla Íslands. Tjónið hefur verið tilkynnt til tryggingarféлага Vatns- og fráveitu, ráðgjafa og verktaka. Tjónþoli fékk dómkvadda matsmenn til að meta umfang tjónsins og skiluðu þeir matsskýrslu til tjónþola í janúar 2022. Tjónþoli lagði inn beiðni hjá Héraðsdómi Reykjavíkur þann 4. mars 2022 þar sem óskað var eftir að dómkvaddir yrðu matsmenn til að framkvæma yfirmat. Vatns- og fráveita hefur ekki upplýsingar um niðurstöðu undirmatsskýrslu og því liggur áætlað umfang tjónsins ekki fyrir að svo stöddu. Vatns- og fráveita er með frjálsa ábyrgðatryggingu sem tekur til skaðabótaábyrgðar sem fellur á félagið. Skilmálar þeirrar tryggingar mæla fyrir um 5 millj. kr. sjálfsábyrgð og 50% af fjárhæð tjóns eftir það. Þak tryggingarinnar er 300 millj. kr.

Málaferli og kröfur

Þann 5. mars 2019 sendi lögmaður Ljósleiðarans (áður Gagnaveita Reykjavíkur) Símanum hf. kröfu um fébætur vegna tjóns sem fyrirtækið telur sig hafa orðið fyrir vegna brots á fjölmiðlalögum, sem Fjarskiptastofa (áður Póst og fjarskiptastofnun) birti ákvörðun um þann 3. júlí 2018. Nemur krafan um 1,3 milljarði króna vegna tapaðra tekna, kostnaðar og vaxta. Óskað var formlegra viðbragða frá Símanum. Framangreindu bréfi svöruðu lögmennt Símans með bréfi dagsettu 19. mars 2019 þar sem Síminn hafnaði kröfunni alfarið. Síminn hf. höfðaði dómsmál á hendur Fjarskiptastofu, Ljósleiðarans ehf., Sýn hf. og Mílu ehf. vegna ákvörðunar Fjarskiptastofu um lögbrotið. Dómur héraðsdóms var kveðinn upp þann 1. júlí 2020, þar sem ákvörðun Fjarskiptastofu var staðfest, þó með nokkrum breytingum á forsendum. Málinu var áfrýjað til Landsréttar af Símanum hf., Fjarskiptastofu og Sýn hf. og bíður þar nú meðferðar.

Ekkert hefur verið fært vegna þessarar kröfu í ársreikning félagsins fyrir árið 2021.

Covid-19

Frá árinu 2020 hefur COVID-19 faraldurinn haft áhrif á efnahagslíf Íslands og alls heimsins. Faraldurinn hefur haft óveruleg áhrif á rekstur félagsins. Sjóðsstaða þess er sterk um þessar mundir og félagið er vel rekstrarhæft og getur vel tekið á sig áföll um fyrirsjáanlega framtíð.

Félagið hefur ekki þegið neina opinbera styrki eða nýtt önnur úrræði stjórnvalda vegna COVID-19. Þá hefur ekki verið endursamið um neina lánaskilmála vegna faraldursins. Áhrif hans á fjármálagerninga félagsins, virðisrýrnun eigna og gangvirðismat eigna og skulda ógna ekki rekstri eða efnahag félagsins um fyrirsjáanlega framtíð.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum fyrirtækjum í samstæðunni.

a. Grundvöllur samstæðu

i) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfiráð. Samstæðan fer með yfiráð þegar hún ber áhættu eða hefur ávinning af breytilegri arðsemi af hlutdeild sinni í félaginu og getur haft áhrif á arðsemina vegna yfiráða sinna. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá því að yfiráð nást og þar til þeim lýkur.

ii) Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu en ekki yfiráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar.

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum eru færðir með hlutdeildaraðferð. Hlutdeildarfélög eru upphaflega færð á kostnaðarverði sem innifelur viðskiptakostnað. Eftir upphaflega skráningu er hlutdeild samstæðunnar í afkomu og heildarafkomu hlutdeildarfélaga færð í samstæðureikninginn þar til verulegum áhrifum eða sameiginlegum yfiráðum lýkur.

iii) Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er færður til lækkunar í samræmi við eignarhlut samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er fært út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisyrnunar.

b. Erlendir gjaldmiðlar

i) Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðla einstakra samstæðufélaga á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á gengi uppgjörsdags. Aðrar eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði í erlendri mynt eru færðar á gengi þess dags er gangvirði var ákveðið. Gengismunur vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum er færður í rekstrarreikning.

ii) Dótturfélag með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu

Eignir og skuldir starfsemi félags samstæðunnar sem hefur bandarískan dollar (USD) sem starfrækslugjaldmiðil eru umreiknaðar í íslenskar krónur (ISK) miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þessarar starfsemi eru umreiknuð í ISK á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í ISK er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu. Þegar starfsemi með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu er seld, að hluta til eða öllu leyti, er tengdur gengismunur fluttur í rekstrarreikning.

c. Fjármálagerningar

i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Lán, kröfur og innstæður eru færð til bókar á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjáreignir, þ.m.t. fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru upphaflega færðar á þeim degi sem OR gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar, frh.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur OR að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef OR framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Hluta af framseldum fjáreignum sem stofnað er til eða haldið er eftir af OR er sérgreint í ársreikningi sem eign eða skuld.

OR flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: Fjáreignir á gangvirði í gegnum heildarafkomu, Fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning og Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarvirði.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

Samstæðan tilgreinir fjárfestingar í tilteknum eignarhlutum í öðrum félögum sem fjáreignir á gangvirði í gegnum heildarafkomu. Þær eru færðar á gangvirði og gangvirðisbreytingar færðar á sérstakan lið meðal eigin fjár. Þó er virðisrýmun vegna fjáreigna á gangvirði í gegnum heildarafkomu og gengismunur gjaldmiðla ef um er að ræða peningalega liði, færður í rekstrarreikning. Gangvirðisbreytingar, sem færðar hafa verið á eigið fé, eru færðar í rekstrarreikning þegar fjáreign á gangvirði í gegnum heildarafkomu er afskráð.

Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning séu þær veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir OR um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra í samræmi við skrásetta áhættustýringu OR eða fjárfestingastefnu. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum og sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði metin á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýmun þegar við á.

Fjáreignir á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda af viðskiptakröfum og öðrum skammtímakröfum.

Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

ii) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

OR afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

OR flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem fjárskuldir á afskrifuðu kostnaðarverði. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda OR annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

iii) Afleiðusamningar

Við upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði. Viðskiptakostnaður þeim tengdur er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

iv) Innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður eru aðskildar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og blandaði gerningurinn er ekki metinn í heild á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir

i) Færsla og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en veitu- og framleiðslukerfi, eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna sem samstæðan byggir sjálf innifelur efniskostnað og launakostnað, annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun, auk kostnaðar sem áætlað er að muni falla til við niðurrif eigna. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma. Á undirbúningskostnað eru ekki reiknaðir vextir. Eftir að eignirnar eru teknar í notkun eru vaxtagjöld færð til gjalda í rekstrarreikningi.

Þegar varanlegir rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímamann.

Veitu- og framleiðslukerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra á endurmatsdegi að frádregnum viðbótar afskriftum frá þeim tíma. Endurmat þessara eigna er framkvæmt með reglubundnum hætti. Allar verðmatsháttir vegna þessa endurmats eru færðar á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að frádregningi tekjuskattsskuldbindingu. Bakfærsla á áður færðu endurmati vegna verðmatslækkunar eigna er færð til lækkunar á áður færðu endurmati á endurmatsreikning að frádregningi tekjuskattsskuldbindingu. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Innlausn endurmats vegna afskrifta er færð af sérstökum endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé að teknu tilliti til tekjuskatts. Við sölu eða niðurlagningu eignar er sá hluti sérstaka endurmatsreikningsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

Gangvirði eigna er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetið í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning er stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum OR. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs sem framkvæmt er af sérfræðingum OR og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Dreifikerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfum og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning. Þegar endurmetnir varanlegir rekstrarfjármunir eru seldir er endurmat þeirra meðal eigin fjár fært á óráðstafað eigið fé.

ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta varanlegra rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

d. *Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.*

iii) **Afskriftir**

Afskriftir eru reiknaðar línulega sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta varanlegra rekstrarfjármuna frá þeim tíma sem þær eru nýtanlegar. Land er ekki afskrifað. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Framleiðslukerfi	7-60 ár
Veitukerfi rafveitu	15-50 ár
Veitukerfi hitaveitu	10-60 ár
Veitukerfi vatnsveitu	30-90 ár
Veitukerfi fráveitu	15-60 ár
Veitukerfi ljósleiðara	9-46 ár
Aðrar fasteignir	25-50 ár
Aðrir lausafjármunir	3-25 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörsgæði.

e. *Óefnislegar eignir*

i) **Hitaréttindi**

Hitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisýrnum og eru færð meðal óefnislegra eigna. Hitaréttindi eru aðskilin frá landi við kaup.

ii) **Aðrar óefnislegar eignir**

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisýrnum.

iii) **Kostnaður sem fellur til síðar**

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

iv) **Afskriftir**

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Hugbúnaður	5-7 ár
------------------	--------

f. *Birgðir*

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörsgæði. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

g. Virðisrýrnun

i) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörssdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í verði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi viðkomandi eignar verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar. Virðisrýrnun fjáreigna á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu er ákvarðað með hliðsjón af gangvirði þeirra á hverjum tíma. Samstæðan skilgreinir gangvirðislækkun niður fyrir kostnaðarverð sem hlutlæga vísbendingu um virðisrýrnun fjáreigna á gangvirði í gegnum heildarafkomu þegar:

- um er að ræða lækkun 15% niður fyrir kostnaðarverð eða
- gangvirðislækkun varir í a.m.k. sex mánuði.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning. Uppsafnað tap af fjáreignum til sölu sem fært hefur verið á eigið fé er fært í rekstrarreikning.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem hafa orðið eftir að virðisrýrnun var færð. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreigna til sölu sem eru skuldabréf er færð í rekstrarreikning. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna til sölu sem eru hlutabréf er færð beint á eigið fé.

ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna, að undanskildum birgðum og tekjuskattseign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Ef vísbending er til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Endurmatslækkun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eignunum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun að teknu tilliti til afskrifta.

h. Hlunnindi starfsmanna

i) Iðgjaldatengd lífeyriskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

ii) Réttindatengd lífeyriskerfi

Skuldbinding samstæðunnar vegna réttindatengdra lífeyriskerfa er reiknuð sérstaklega fyrir hvert kerfi með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra og er allur ófærður fyrri kostnaður og raunvirði eigna til greiðslu lífeyris dreginn frá. Árlega reiknar tryggingastærðfræðingur skuldbindingu á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Breytingar á skuldbindingunni eru færðar í rekstrarreikning þegar þær falla til.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

i. **Skuldbindingar**

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar samstæðunni ber lagaleg skylda eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða og líklegt er að kostnaður vegna hennar, sem hægt er að meta með áreiðanlegum hætti, falli á samstæðuna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfrjáflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

j. **Tekjur**

i) **Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni**

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á árinu og föstu árlegu gjaldi.

Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65/2003. Tekjumörkin byggja á rauntölum fyrri ára úr rekstri dreifiveitu, afskrift rekstrarfrjármuna, rauntölum í dreifikerfi og arðsemi eigin fjár. Við ákvörðun tekjumarkna er litið framhjá fjármagnsliðum. Gjaldskrá er ákveðin miðað við tekjumörk og áætlanir um raforkusölu á dreifiveitusvæði OR.

ii) **Tekjur af sölu á köldu vatni og fráveitu**

Tekjur vegna sölu á köldu vatni og fráveitu taka mið af stærð húsnæðis sem tengt er kerfunum, auk fasts gjalds og eru færðar línulega. Að auki eru tekjur færðar samkvæmt mældri notkun á köldu vatni hjá tiltekinni atvinnustarfsemi.

iii) **Tengigjöld**

Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi raforku, vatns og fráveitu eða við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald af notendum. Þessu gjaldi er ætlað að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu.

iv) **Leigutekjur**

Leigutekjur eru tekjufærðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum.

v) **Aðrar tekjur**

Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru og þjónustu.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

k. *Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld*

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðstekjum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum og hagnaði af áhættuvarnargerningum sem eru færðir í rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, tapi af áhættuvarnargerningum sem fært er í rekstrarreikning og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Gengishagnaði og gengistapi er jafnað saman í rekstrarreikningi.

l. *Tekjuskattur*

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörsteggi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára. Tekjuskattshlutfall móðurfyrirtækisins er 37,6% og dótturfélaganna 20%. Rekstur vatns- og fráveitu er undanþeginn skattskyldu.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörsteggi. Frestaður tekjuskattur var reiknaður miðað við 37,6% fyrir móðurfyrirtækið sem er skattalega sameignarfélag og 20% fyrir dótturfélögin sem eru hlutafélög.

Tekjuskattseign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Tekjuskattseign er metin á hverjum uppgjörsteggi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýttast.

m. *Starfspáttayfirlit*

Rekstrarstarfspáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda, bæði innan og utan samstæðu. Afkoma allra starfspátta samstæðunnar er yfirfarin af stjórnendum til að meta frammistöðu þeirra.

Rekstrarafkoma starfspátta og eignir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt og þá liði sem hægt er að skipta milli starfspátta á rökrænan hátt.

Fjárfestingar starfspátta er heildarkostnaður við kaup rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna.

Verðlag sölu á vöru og þjónustu milli starfspátta er ákveðið eins og um óskylda aðila sé að ræða.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

n. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar krefjast ákvörðunar á gangvirði, bæði vegna fjármálagerna og annarra eigna og skulda. Fjármálastjóri ber ábyrgð á öllum mikilvægum ákvörðunum um gangvirði, þ.m.t. 3. stigs gangvirðismöt. Áhættustýring, undir stjórn fjármálastjóra, fer reglulega yfir mikilvægar forsendur sem eru ógreinanlegar á markaði og matsbreytingar. Ef upplýsingar frá þriðja aðila, líkt og verð frá miðlurum eða verðmatsþjónustu, eru notaðar við ákvörðun gangvirðis þá eru þær upplýsingar nýttar til að styðja þá niðurstöðu að matið uppfylli kröfur um alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir. Endurskoðunarnefnd samstæðunnar er upplýst um mikilvæg atriði tengd gangvirðismati.

Við ákvörðun gangvirðis eigna eða skulda notar samstæðan markaðsupplýsingar að eins miklu leyti og hægt er. Gangvirðið er flokkað í mismunandi stig á grundvelli þeirra forsenda sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi flokkum:

Stig 1: Skráð verð (óbreytt) á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: Aðrar forsendur en skráð verð samkvæmt 1. stigi sem hægt er að greina fyrir eignina eða skuldina, ýmist beint (þ.e. verð) eða óbeint (þ.e. afleidd af verði).

Stig 3: Forsendur sem notaðar eru við mat eignar eða skuldar eru ekki byggðar á fánlegum markaðsupplýsingum (ógreinanlegar upplýsingar).

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis eignar eða skuldar flokkast á mismunandi stig í stigkerfinu, þá er gangvirðið allt flokkað á sama stigi og lægstu mikilvægar forsendur matsins.

Samstæðan færir tilfærslur milli stiga í stigkerfinu í lok þess reikningstímabils sem breytingin átti sér stað.

Nánari upplýsingar um forsendurnar sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í þeim skýringum sem þær eiga við og í skýringu um gangvirði nr. 32.

o. Varanlegir rekstrarfjármunir

Gangvirði framleiðslukerfa og ljósleiðarakerfa sem hafa verið endurmetin er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum.

p. Fjárfestingar í eignarhlutum í öðrum félögum og skuldabréfum

Gangvirði eignarhluta í öðrum félögum og skuldabréfa er ákvarðað með hliðsjón af markaðsverði þeirra á uppgjörstigi. Ef markaðsverð er ekki þekkt byggir mat á gangvirði á viðurkenndum matsaðferðum. Matsaðferðir geta falið í sér að stuðst er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila. Við beitingu matsaðferða er litið til þeirra þátta sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjáreignir.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

q. Afleiður

Gangvirði afleiða er byggt á skráðu markaðsvirði þeirra, ef það er til. Ef markaðsverð er ekki til, er gangvirðið fundið með viðurkenndum matsaðferðum.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum á milli ótengdra aðila. Tekið er mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir, stuðst við aðferðir til að meta núvirt fjárstreymi eða aðrar verðmatsaðferðir sem beita má til að meta með áreiðanlegum hætti raunverulegt markaðsverðmæti. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga. Samstæðan sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggja á upplýsingum frá virkum markaði.

Gangvirði afleiðusamninga sem ekki eru skráðir á virkum mörkuðum er ákvarðað með notkun matsaðferða sem eru endurskoðaðar reglulega af sérfróðu starfsfólki. Öll matslíkön sem eru notuð þurfa að vera samþykkt og prófuð til að tryggja að niðurstöðurnar endurspeglu þau gögn sem notuð voru.

Áreiðanlegasta sönnun á gangvirði afleiðusamninganna í upphafi er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé sannanlegt með samanburði við önnur skráð og nýleg markaðsviðskipti á sama fjármálagerningi eða byggt á matsaðferð þar sem breytur byggja eingöngu á markaðsgögnum. Þegar slík gögn eru fyrir hendi, færir samstæðan hagnað eða tap á upphaflegum skráningardegi gerninga.

Gangvirði vaxtaskiptasamninga er byggt á verðtilboði miðlara. Þessi verðtilboð eru prófuð með tilliti til sanngirnir með því að afvaxta framtíðargreiðsluflæði byggt á ákvæðum og lokadegi hvers samnings og með því að nota markaðsvexti fyrir svipaða gerninga á verðmatsdegi.

r. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna er metið á núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis, sem afvaxtað er á markaðsvöxtum uppgjörsdags. Gangvirði er einungis metið svo unnt sé að upplýsa um það í skýringum.

s. Fjárskuldir sem ekki teljast afleiður

Gangvirði, sem einungis er metið vegna skýringa, er ákvarðað út frá núvirði framtíðarsjóðsflæðis höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjördegi.

t. Leigusamningar

Við upphaf samnings leggur samstæðan mat á það hvort samningur eða hluti hans feli í sér leigusamning. Samningur er leigusamningur að hluta eða heild ef samningurinn felur í sér rétt til yfirráða tiltekinnar eignar á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald. Við mat á því hvort í leigusamningi feli í sér yfirráð tiltekinnar eignar notar samstæðan skilgreiningu leigusamnings í IFRS 16.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

t. Leigusamningar, frh.

i Samstæðan sem leigutaki

Við upphaf eða breytingu á samningi sem felur í sér leiguhluta úthlutar samstæðan endurgjaldinu á leiguhluta á grundvelli sjálfstæðs verðs hvers hluta fyrir sig. Fyrir leigusamninga um fasteignir hefur samstæðan hins vegar kosið að aðgreina ekki leiguhluta frá öðrum hlutum samningsins og færir þá sem einn leigusamning.

Samstæðan færir leigueign og leiguskuld við upphaf leigusamnings. Leigueignin er upphaflega færð á kostnaðarverði. Upphafleg fjárhæð leiguskuldarinnar að teknu tilliti til leigugreiðslna sem hafa fallið til fyrir eða á upphafsdegi samningsins, beinum kostnaði við öflun leigueignarinnar og áætlaðum kostnaði við að taka niður og fjarlægja eignina eða til þess að færa eignina eða umhverfi hennar í samt horf að loknum leigusamningi og að frádregnum leiguívilnunum sem samstæðan hefur fengið.

Leigueignin er í kjölfarið afskrifuð línulega frá upphafi til loka leigusamningsins, nema þegar eignarhald flyst yfir til samstæðunnar í lok leigutímabilsins eða ef kostnaðarverð leigueignarinnar endurspeglar að samstæðan muni nýta sér kauprétt í lok leigutímabilsins. Í þeim tilfellum er leigueignin afskrifuð á nýtingartíma eignarinnar. Nýtingartíminn er ákvarðaður með sömu aðferð og notuð er fyrir aðra fastafjármunir samstæðunnar. Jafnframt er virði leigueignar lækkað reglubundið um sem nemur virðisýrnnun hennar ef einhver er og leiðrétt vegna endurmats leiguskuldarinnar.

Leiguskuld er upphaflega færð á núvirði ógreiddra leigugreiðslna á upphafsdegi leigusamningsins. Greiðslurnar eru núvitar með því að nota innbyggða vexti leigusamningsins, séu þeir tiltækir, en annars notar samstæðan þá vexti sem hún fær á nýju lánsfé. Að jafnaði notar samstæðan vexti á nýju lánsfé til núvirðingar.

Samstæðan ákvarðar vexti á nýju lánsfé með því að sækja vaxtaupplýsingar vegna ólíkra fjármögnunarleiða og gerir tiltekna aðlaganir til að endurspeglar skilmála leigusamningsins og eiginleika eignarinnar sem er leigð.

Leigugreiðslur sem eru innfaldar í ákvörðun fjárhæðar leiguskuldar samstæðunnar fela í sér eftirfarandi:

- Fastar greiðslur, þar með taldar leigugreiðslur sem eru samkvæmt eðli sínu fastar
- Breytilegar leigugreiðslur tengdar vöxtum eða vísitölu, upphaflega áætlaðar miðað við vexti eða vísitölu á upphafsdegi
- Fjárhæðir sem gert er ráð fyrir að þurfi að greiða samkvæmt hrakvirðistryggingu
- Kaupverð samkvæmt kaupréttarákvæði í leigusamningi þegar samstæðan telur nokkuð víst að hún muni nýta kaupréttinn, leigugreiðslur á valkvæðum framlengingartímabilum ef samstæðan er nokkuð viss um að hún muni nýta framlengingarheimildir og greiðslur vegna uppsagnar leigusamnings fyrir lok leigutímans, nema samstæðan sé nokkuð viss um að nýta ekki uppsagnarheimildir.

Leiguskuldin er færð á afskrifuðu kostnaðarverði með því að nota aðferð virkra vaxta. Hún er endurmetin þegar breyting verður á framtíðarleigugreiðslum vegna breytinga á vísitölu eða vöxtum, ef það er breyting á mati samstæðunnar á fjárhæð sem hún væntir að verði greidd samkvæmt hrakvirðistryggingu, ef samstæðan breytir mati sínu á því hvort hún muni nýta kaupréttarákvæði, heimildir til framlengingar eða uppsagnar leigusamnings eða ef það er breyting á fjárhæð leigugreiðslu sem er í eðli sínu föst.

Þegar leiguskuldin er endurmetin með þessum hætti þá er samsvarandi leiðrétting gerð á bókfærðu verði leigueignarinnar, eða leiðrétting færð í rekstrarreikning samstæðunnar ef bókfært virði leigueignarinnar hefur verið fært niður í núll.

Leigueignir og leiguskuldir eru sérgreindar í efnahagsreikningi.

Samstæðan kys að færa ekki leigueignir og leiguskuldir vegna leigusamninga um eignir að lágu virði og leigusamninga sem eru til skamms tíma. Samstæðan gjaldfærir leigugreiðslur vegna þessara leigusamninga línulega á leigutíma.

Skýringar

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

t. Leigusamningar, frh.

ii Samstæðan sem leigusali

Við upphaf eða breytingu á samningi sem inniheldur leigupátt skiptir samstæðan endurgjaldi samkvæmt samningnum niður á einstaka leigupætti samningsins á grundvelli hlutfallslegs sjálfstæðs verðs þeirra.

Þegar samstæðan er leigusali þá er ákvarðað við upphaf leigusamnings hvort um er að ræða fjármögnunarleigusamning eða rekstrarleigusamning.

Við flokkun leigusamnings leggur samstæðan heildstætt mat á það hvort leigusamningurinn flytji meginhluta áhættu og ávinnings sem tilheyrir eignarhaldi hinnar undirliggjandi eignar. Ef það er niðurstaðan þá er leigusamningurinn fjármögnunarleigusamningur en ef ekki þá er hann rekstrarleigusamningur. Ákveðnir þættir eru hluti af þessu mati eins og til dæmis hvort leigusamningurinn nær yfir meginhluta nýtingartíma eignarinnar.

Samstæðan færir leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga línulega yfir leigutímabilið og setur þær fram meðal annarra tekna í rekstrarreikningi.

39. Nýir reikningsskilastaðlar og túlkanir á þeim sem samstæðan hefur ekki ennþá innleitt

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar gilda um fjárhagsár sem byrja eftir 1. janúar 2022 en heimilt er að beita þeim fyrir gildistöku þeirra. Samstæðan hefur hins vegar ekki innleitt nýja eða breytta reikningsskilastaðla fyrr en heimilt var við gerð þessara reikningsskila.

Ekki er búist við að eftirfarandi breytingar á stöðlum og túlkunum muni hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

- IFRS 17 Vátryggingasamningar
- Breytingar á IFRS 17 og IFRS 4 vegna gildistöku IFRS 17 Vátryggingasamninga
- Breytingar á tilvísunum til Hugtakaramma alþjóðlegra reikningsskilastaðla
- Hagnaður fyrir upphaf notkunar (breytingar á IAS 16)
- Óhagstæðir samningar – Kostnaður við uppfyllingu samnings (breytingar á IAS 37)
- Árlegar uppfærslur IFRS staðla 2018-2020 (breytingar á IFRS 1, IFRS9, IFRS 16 og IAS 41)
- Flokkun skulda í skammtíma- og langtímaskuldir (breytingar á IAS 1)

Undirritunarsíða

Stjórnarformaður OR
Brynhildur Davíðsdóttir

Stjórn OR
Gylfi Magnússon

Stjórn OR
Vala Valtýsdóttir

Stjórn OR
Eyþór Laxdal Arnalds

Stjórn OR
Hildur Björnsdóttir

Stjórn OR
Valgarður Lyngdal Jónsson

Forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur
Bjarni Bjarnason

Löggiltur endurskoðandi
Davíð Arnar Einarsson

Löggiltur endurskoðandi
Jón Sturla Jónsson